

خلاصه و نکات مهم

دانش فنی تخصصی

رشته حسابداری پایه دوازدهم

کد ۲۱۲۲۵۱

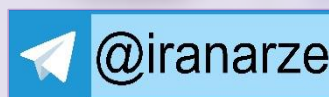
توضیحات:

- حیطه عمومی
- خلاصه + نکات مهم
- با قابلیت پرینت

برای دانلود رایگان جدیدترین سوالات استخدامی هنرآموز حسابداری، اینجا بزنید

همچنین جهت مشاهده آخرین اخبار استخدامی آموزش و پرورش، اینجا بزنید

« انتشار یا استفاده غیر تجاری از این فایل، بدون حذف لوگوی ایران عرضه، مجاز می باشد »

فهرست مطالب (برای مراجعه به هر بخش، روی آن بزنید)

- ❖ فصل اول: خلاصه دانش فنی تخصصی رشته حسابداری پایه دوازدهم کد ۲۱۲۲۵۱ - صفحه ۳
- ❖ فصل دوم: نکات مهم دانش فنی تخصصی رشته حسابداری پایه دوازدهم کد ۲۱۲۲۵۱ - صفحه ۳۹

❖ فصل اول: خلاصه دانش فنی تخصصی رشته حسابداری پایه دوازدهم کد ۲۱۲۲۵۱

دانش فنی تخصصی

پودمان ۱: ارائه صورت معاملات فصلی

در راستای ارائه خدمات الکترونیکی دستورالعمل اجرایی موضوع ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم، سامانه معاملات فصلی ایجاد گردید که توسط مؤدیان مالیاتی نسبت به ثبت و ارسال اطلاعات معاملات فصلی اقدام نمایند. که این امر موجب شفافیت اقتصادی، نظم مالی، افزایش درآمدهای مالیاتی، جلوگیری از فعالیتهای سودجویانه و فرار مالیاتی خواهد شد که نقش انکار ناپذیری در توسعه اقتصادی کشور دارد لذا لازم است این موضوع در سطوح جامعه آموزش و فرهنگ سازی گردد.

لزوم ارائه اطلاعات مؤدیان در نظام اقتصادی

نظام اطلاعاتی دقیق و جامع، لازمه توسعه نظام مالیاتی است و این دسترسی به اطلاعات اقتصادی و مالی افراد نقش تعیین کنندهای در وضع دقیق و صحیح مالیات دارد و در حمایتهای قانونی دولت نیز نقش مهمی را ایفا میکند. با توجه به کاهش درآمدهای نفتی و آسیبهای ناشی از اتکا به این درآمدها، نظام اقتصادی کشور یکی از اولویتهای مهم را به درآمدهای مالیاتی اختصاص دادند که در همین راستا در سال ۱۳۹۴ اصلاح قانون مالیات های مستقیم به تصویب مجلس، تأیید شورای نگهبان و ابلاغ رئیس جمهور رسیده است.

ویژگیهای قانون مالیات های مستقیم مصوب سال ۱۳۹۴

۱ تحقق شفافیت اقتصادی: فرایند خرید و فروش براساس کد اقتصادی صورت پذیرد.

۲ تحقق عدالت مالیاتی و اقتصادی

۳ ایجاد سامانه های اطلاعاتی

۴ نظارت بر تراکنش های بانکی

۵ مبارزه با جرایم فرار مالیاتی و پول شویی

۶ استقرار نظام یکپارچه مالیاتی

۷ تأکید بر ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات های مستقیم

ماده ۱۶۹ مکرر بر لزوم وجود تعامل بین دستگاههای اجرائی و نظام مالیاتی کشور و ارائه اطلاعات اقتصادی و مالی افراد به سازمان امور مالیاتی کشور تأکید دارد و مبنای تشخیص مالیات دسترسی به پایگاه اطلاعات اقتصادی مؤدیان است و مداخله انسانی با مؤدیان به صفر میرسد و بستر های بروز فساد اقتصادی کاهش و تحقق عدالت مالیاتی بیشتر میشود.

صورت معاملات فصلی

تعریف مؤدی

اشخاصی که به عرضه کالا و ارائه خدمت و واردات و صادرات آنها مبادرت مینمایند، به عنوان مؤدی شناخته شده و مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

ارائه اطلاعات لازم از جانب مؤدیان اولین بخش و عنصر اصلی نظام مالیاتی است. نوعی از این اطلاعات صورت معاملات فصلی است.

صورت معاملات فصلی سندی مهم در نظام اقتصادی کشور است زیرا برای تعیین دقیق درآمد مشمول مالیات فعالان اقتصادی مأموران مالیاتی میتوانند علاوه بر دفاتر قانونی (دفتر روزنامه و کل) و دفاتر مشاغل (درآمد و هزینه) به صورت حساب های مؤدی نیز استناد نمایند.

از اینرو در ماده ۱۶۹ و مکرر قانون مالیات های مستقیم، اختیاراتی به سازمان امور مالیاتی داده شد که میتواند جهت تسهیل تشخیص درآمد مؤدیان مالیاتی، کاربرد وسایل و روشها و صورت حساب ها و فرمهایی را جهت نگاهداری حساب برای هر گروه از مؤدیان مالیاتی از اول فروردین سال بعد اجباری و لازم الاجرا نماید به نحوی که عدم رعایت موارد مذکور در مورد مؤدیانی که مکلف به نگاهداری دفاتر قانونی هستند موجب بی اعتباری دفاتر آنان شده و در مورد سایر مؤدیان موجب تعلق جریمه میشود.

در همین راستا سازمان امور مالیاتی کشور برای اشخاص حقیقی و حقوقی، کارت اقتصادی شامل شماره اقتصادی صادر نموده و اشخاص حقیقی و حقوقی که طبق اعلام سازمان امور مالیاتی کشور موظف به اخذ کارت اقتصادی میشوند را مکلف نموده که براساس دستورالعمل سازمان امور مالیاتی برای انجام دادن معاملات خود صورتحساب صادر و شماره اقتصادی دریافتی را در صورت حساب ها و فرمها و اوراق مربوط درج نموده و گزارش خرید و فروش هر فصل سال خود را تا پایان ماه بعد طی روال اعلام شده به سازمان امور مالیاتی کشور تسلیم کنند.

به گزارشات ارسالی براساس ماده ۱۶۹ و مکرر قانون مالیات های مستقیم، گزارش معاملات فصلی گفته میشود. گزارش معاملات فصلی نامهای دیگری مانند معاملات خرید و فروش، گزارشات خرید و فروش فصلی، گزارشات فصلی موضوع ماده ۱۶۹، صورت معاملات فصلی نیز گفته میشود.

انواع گزارشات برحسب نوع اطلاعات در معاملات فصلی

گزارش خرید - گزارش فروش - اطلاعات پرداخت قراردادها - گزارش دریافت قراردادها - گزارش عرضه به مصرف کننده نهایی - گزارش واردات - گزارش صادرات - گزارش حق العمل کاری و مدیریت پیمان - گزارش اجاره - گزارش پیش فروش

نحوه ارائه فهرست معاملات فصلی

روشهای زیر برای ثبت و ارسال اطلاعات معاملات فصلی در قانون پیش بینی شده است:

روش برخط (Online)

این روش برای آن دسته از مؤدیانی میباشد که در سامانه الکترونیکی ثبت نام مؤدیان، حداقل مرحله پیش ثبتنام و اعتبار سنجی مربوطه را پشت سر گذاشته و کد کاربری و کلمه عبور مرحله دوم را از طریق پاکتهای پستی مخصوص مربوطه دریافت نموده اند. که در قسمت مربوطه تشریح خواهد شد.

روش غیر برخط (Off line)

مؤدیانی که از سیستمهای رایانه ای خرید و فروش استفاده مینمایند، میتوانند در سامانه اینترنتی سازمان امور مالیاتی قالب موردنظر این سازمان را با هماهنگی متخصصین مربوطه به ویژه تولیدکنندگان اینگونه نرم افزارها به طور مستقیم از سیستم کامپیوتری خود دریافت و در قالب مذکور وارد نمایند، و با استفاده از نرم افزار کنترلی و ارسال اطلاعات با اتصال به شبکه اینترنت مبادرت به ارسال اطلاعات به طور یکجا نموده و رسید دریافت نمایند.

مهلت ارسال صورت معاملات فصلی

براساس ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم، از سال ۱۳۹۶ به بعد تمام مؤدیان مالیاتی باید حداکثر تا یک ماه و نیم از پایان هر فصل، نسبت به ثبت و ارسال اطلاعات خرید و فروش، دریافت و پرداخت قراردادهای، صادرات و واردات، حق العمل کاری، حمل و نقل، بیمه و اجاره اقدام نمایند. با تعریف بالا میتوان نتیجه گرفت که مؤدیان مشمول در چهار نوبت به شرح زیر باید نسبت به ثبت و ارسال صورت معاملات فصلی خود به سامانه اقدام نمایند:

صورت معاملات فصل بهار: حداکثر تا ۱۵ مرداد

صورت معاملات فصل تابستان: حداکثر تا ۱۵ آبان

صورت معاملات فصل پاییز: حداکثر تا ۱۵ بهمن

صورت معاملات فصل زمستان: حداکثر تا ۱۵ اردیبهشت سال بعد

حد نصاب معاملات

براساس آخرین تغییرات انجام شده در روش ارسال گزارشات خرید و فروش فصلی، اطلاعات خریدهای انجام شده از اشخاص حقیقی را که مبلغ آنها کمتر از ۵٪ حد نصاب معاملات کوچک است میتوان به صورت تجمیعی ثبت نمود یعنی میتوان این موارد را با هم جمع و در گزارش ارسالی ثبت نمود.

معاملات به ۳ دسته تقسیم شده است

معاملات کوچک: به موجب مصوبه هیئت وزیران هر ساله مبلغ معاملات کوچک ابلاغ میگردد.

معاملات متوسط: معاملاتی که مبلغ مورد معامله بیش از سقف مبلغ معاملات کوچک بوده و از ده برابر سقف ارزش معاملات کوچک تجاوز نکند.

معاملات بزرگ: معاملاتی که مبلغ برآورد اولیه آنها بیش از ده برابر سقف ارزش مبلغ معاملات کوچک باشد.

تعیین مبلغ حد نصاب معاملات:

براساس تبصره ۱ ماده ۳ قانون فوق، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است در ابتدای هر سال نصاب معاملات را براساس شاخص بهای کالاها و خدمات اعلام شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، جهت تصویب به هیئت وزیران پیشنهاد نماید.

نصاب معاملات کوچک در سال ۱۳۹۷

هیئت وزیران به استناد تبصره (۱) ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات، مصوب ۱۳۸۳ و ماده (۴۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب، ۱۳۹۳ تصویب کرد:

الف) نصاب معاملات موضوع ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات به شرح زیر تعیین می شود:

حد نصاب معاملات کوچک تا سقف ۲۵۰ میلیون ریال معاملات متوسط با مبلغ بیش از سقف معاملات کوچک و تا سقف ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال. معاملات بزرگ با مبلغ برآورد اولیه بیش از ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال تعیین شد.

ب) نصاب معاملات موضوع بند (الف) به مواردی که معامله به صورت مزایده انجام می شود، تسری می یابد.

نتیجه: باتوجه به مبلغ ۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال نصاب معاملات کوچک، مبلغ معاملات تجمیعی در گزارشات فصلی را به صورت زیر می توان محاسبه نمود.

$$۱۲،۵۰۰،۰۰۰ = ۵\% \times ۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰$$

نکته: با توجه به اینکه نصاب معاملات هر ساله تغییر می یابد مبلغ معاملات تجمیعی هم به همان نسبت تغییر می کند.

اشخاص مشمول ارائه گزارش معاملات فصلی

ماده (۹) آیین نامه اجرایی تبصره (۳) ماده (۱۶۹) قانون مالیات های مستقیم

مشمولین ارسال فهرست معاملات را به شرح زیر معرفی نموده است:

الف) کلیه اشخاص حقوقی

ب) صاحبان مشاغلی که حسب نوع و یا حجم فعالیت جزو گروه اول موضوع ماده (۲) آیین نامه اجرایی ماده (۹۵) قانون محسوب می شوند.

ج) صاحبان مشاغل مشمول اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده

مکلف به ارسال فهرست معاملات در موعد مقرر برابر آیین نامه صادره خواهند بود.

مشاغل گروه اول چه کسانی هستند:

مشاغلی که مجموع مبلغ درآمد ابزاری فروش کالا یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت براساس اظهارنامه مالیاتی عملکرد در سال قبل یا آخرین درآمد قطعی شده فروش کالا یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت مشروط بر ابلاغ برگ قطعی مالیات حداکثر تا پایان دی ماه سال قبل بیشتر از مبلغ پنجاه و پنج میلیارد ریال باشد.

مشاغل گروه دوم چه کسانی هستند:

مشاغلی که مجموع مبلغ درآمد ابزاری فروش کالا یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت دو سال قبل آنها و یا آخرین درآمد قطعی شده فروش کالا یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت مشروط بر ابلاغ برگ قطعی مالیات حداکثر تا پایان دی ماه سال قبل بیشتر از مبلغ هجده میلیارد ریال و مساوی یا کمتر از پنجاه و پنج میلیارد ریال باشد.

مشاغل گروه سوم چه کسانی هستند:

صاحبان مشاغلی که در گروه های اول و دوم قرار نمی گیرند، جزو گروه سوم محسوب می شوند.

جرایم مرتبط با گزارشات معاملات فصلی

عدم انجام تکالیف قانونی درخصوص گزارشات خرید و فروش فصلی موضوع ماده ۱۶۹ مکرر و یا استفاده غیرقانونی از کد اقتصادی دیگران موجب تعلق جریمه هایی به شرح زیر می گردد:

۱- عدم صدور صورت حساب یا عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله حسب مورد یا استفاده از شماره اقتصادی خود برای معاملات دیگران یا استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود مشمول جریمه ای معادل دو درصد (۲%) مبلغ مورد معامله ای که بدون رعایت ضوابط فوق انجام شده است خواهد بود.

۲- عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان امور مالیاتی کشور طبق دستورالعمل صادره مشمول جریمه ای معادل یک درصد (۱%) معاملاتی که فهرست آنها ارائه نشده است خواهد بود.

۳- استفاده کنندگان از شماره اقتصادی دیگران نسبت به مالیات بر درآمد و همچنین جرایم موضوع این ماده با اشخاصی که شماره اقتصادی آنان مورد استفاده قرار گرفته است مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

۴- در صورتی که طرفین معامله در معاملات خود از انجام دادن هر یک از تکالیف مقرر در این ماده خودداری نمایند متضامنا مسئول خواهند بود.

تبصره: در مواردی که خریدار از ارائه شماره اقتصادی خودداری کند، چنانچه فروشنده مشخصات خریدار و موضوع معامله را ظرف مهلت یک ماه و نیم به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام نماید مشمول جریمه تخلف فوق از این بابت نخواهد بود.

۵- اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۹۵) این قانون مکلف به نگهداری صورت حسابهای مربوط به خریدهای خود در سال عملکرد و سال بعد از آن میباشند و در صورت درخواست مأموران مالیاتی باید به آنان ارائه دهند. در غیر این صورت مشمول جریمه ای معادل ده درصد (۱۰%) صورت حسابهای ارائه نشده خواهند بود.

۶- هرگونه جعل، تقلب، معاملات غیر واقعی، سوء استفاده و تبانی اشخاص موضوع دستورالعمل ماده ۱۶۹ در ارتباط با صدور صورتحساب و شماره اقتصادی خلاف مقررات بوده و ضمن مسئولیت تضامنی، مطابق با قانون مبارزه با پولشویی، قانون ارتقای سلامت نظام اداری مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام و سایر قوانین و مقررات مربوط اقدام گردید.

ثبتنام در نظام مالیاتی

اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول مالیاتی مکلف اند به مراجعه به سامانه ثبتنام مؤدیان و تخصیص شماره اقتصادی به نشانی ir.gov.tax.www نسبت به ثبت نام و درخواست شماره اقتصادی اقدام نمایند

خلاصه فرایند ثبت نام الکترونیک

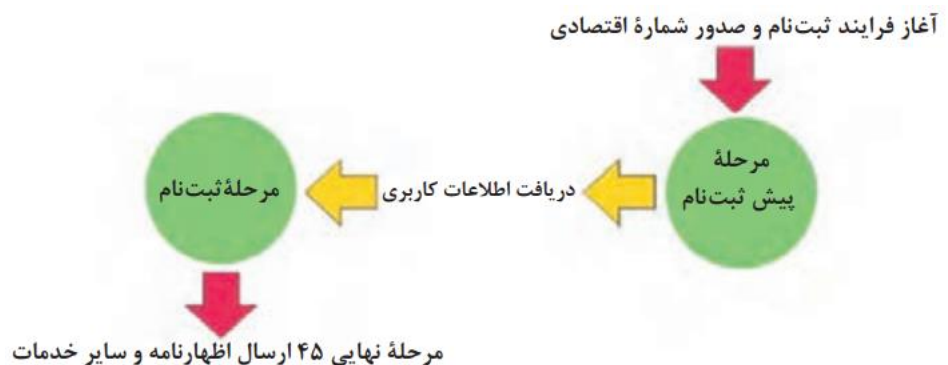
پیش ثبت نام الکترونیک: نقطه شروع فرایند ثبت نام الکترونیک جهت دریافت شماره اقتصادی مرحله پیش ثبت نام میباشد. در این مرحله اطلاعات پایه ای از شما دریافت میشود. شماره تلفن همراه شما تأیید شده و لازم است شما تأییدیه پستی مرتبط با کدپستی محل فعالیت را در سیستم بارگذاری نمایید. در نهایت پس از تکمیل اطلاعات درخواستی و فشردن کلید تأیید نهایی وارد مرحله بعدی خواهید شد. چنانچه تا هفت روز اطلاعات خود را تأیید ننمایید پرونده ایجاد شده به صورت خودکار حذف خواهد شد

صحت سنجی اطلاعات: در این مرحله بخشی از اطلاعات ثبت شده شما در مرحله پیش ثبت نام از منابع مختلف سازمانی استعلام و بررسی شده و صحت آن مورد آزمون قرار خواهد گرفت. چنانچه به هر دلیل در اطلاعات مغایرتی یافت شود، موضوع با پیامک به شما اطلاع داده شده و شما مجدد باید وارد سامانه پیش ثبت شده و مرحله یک را تکرار نمایید.

تولید و ارسال اطلاعات کاربری: چنانچه اطلاعات اولیه پیش ثبت نام شما مورد تأیید سازمان قرار گیرد برای شما یک نام کاربری و کلمه عبور ایجاد خواهد شد. این اطلاعات به صورت پیامک روی شماره تلفن همراه ثبتی شما ارسال خواهد شد. باید دقت داشت اطلاعات کاربری محرمانه بوده و مسئولیت سوءاستفاده از آن برعهده شما خواهد بود.

ثبت نام الکترونیک: پس از دریافت اطلاعات کاربری شما باید وارد سامانه ثبت نام شوید. پس از ورود باید اطلاعات تکمیلی درخصوص بنگاه اقتصادی خود را در فرم های این سامانه تکمیل نمایید. همچنین میتوانید اطلاعات پایه که در مرحله ثبت نام ثبت کرده اید ویرایش نمایید. در نهایت پس از تکمیل همه اطلاعات خواسته شده کلید تأیید نهایی را فشار دهید.

اعتبارسنجی ستادی و میدانی اطلاعات و رسیدن به مرحله نهایی ۴۵: در این مرحله تمامی اطلاعات شما در مرحله ثبت نام در واحدهای ستادی و واحدهای میدانی و همچنین پرونده فیزیکی مالیاتی شما در حوزه بررسی شده و در صورت وجود مغایرت پیامکی جهت اصلاح اشکالات به شما ارسال خواهد شد. در نهایت چنانچه اطلاعات ثبت نام شما مورد تأیید سازمان قرار گیرد شما به مرحله نهایی ۴۵ رسیده و امکان ارسال اظهارنامه الکترونیک و همچنین استفاده از سایر خدمات سازمان را خواهید داشت.

ورود به سیستم

با ورود به سایت سامانه اطلاعات معاملاتی فصلی، میتوان با نام کاربری و رمز عبور دریافتی از سازمان مالیاتی وارد سامانه شد.

بعد از ورود به سیستم کلیه گزارشات فصلی نشان داده شده است.

ثبت گزارش خرید

پس از ورود به این بخش تصویری را مشاهده میکنید. در این فهرست اطلاعات گزارشهای خرید که قبلا ثبت شده است، وجود دارد.

برای ایجاد گزارش خرید جدید روی گزینه ایجاد کلیک نمایید.

در صفحه جدید سال و فصل موردنظر را انتخاب کرده و ثبت کنید تا گزارش جدید را در ردیف جدید مشاهده نمایید.

حال روی ردیف جدید ایجاد شده ۲ بار کلیک کنید تا صفحه زیر باز شود. برای تکمیل جزئیات خرید بر روی ایجاد کلیک میکنیم.

توجه داشته باشید برای ثبت نهایی حداقل یک گزارش در جزئیات خرید لازم است.

ابتدا اطلاعات خریدار و نوع کالا و مبلغ خرید همراه ارزش افزوده از فاکتور خرید استخراج و در فرم ثبت مینماییم.

سپس بعد از ثبت، اطلاعات خرید دیگر را به همین روش ثبت مینماییم. در آخر سامانه، خلاصه از مجموع خرید در تصویر زیر گزارش مینماید که بعد از کنترل نسبت به ثبت نهایی اقدام مینماییم.

سپس سامانه با ارائه رسید اطلاعات زیر، کد رهگیری صادر و گزارش به سازمان امور مالیاتی ارسال میگردد.

توجه داشته باشید پس از دریافت کد رهگیری شما فقط یکبار قادر به تغییر اطلاعات خواهید بود.

ثبت گزارش واردات :

ابتدا وارد صفحه واردات شده و مانند قسمت قبل مراحل را طی کرده تا اطلاعات واردات را مانند صفحه رو به رو تکمیل کنیم.

در این قسمت اطلاعات فوق از برگ سبز گمرکی قابل استخراج میباشد.

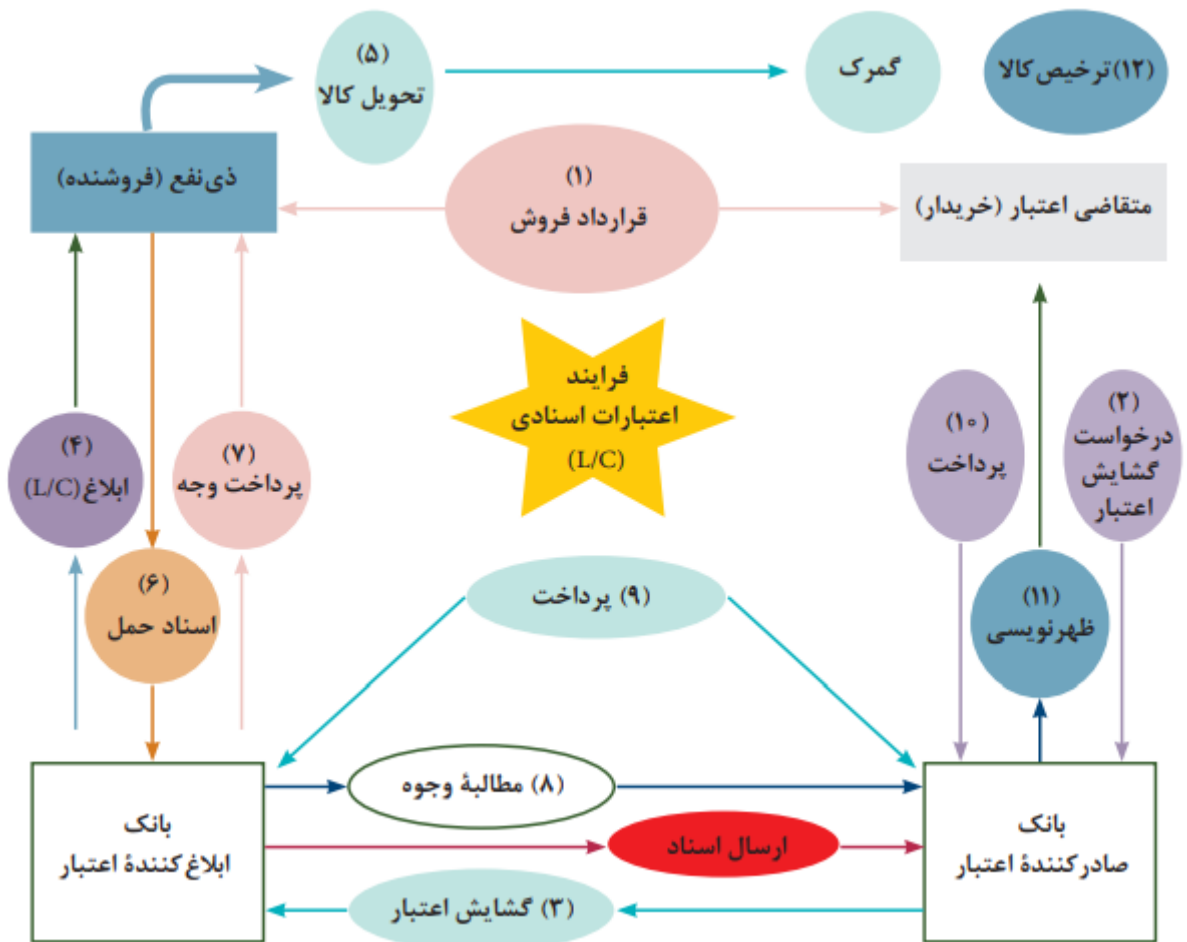
ثبت گزارشات پیمانکار در پیمانهای بلندمدت: بعد از وارد شدن به این قسمت اطلاعات موردنیاز از قرارداد موردنظر استخراج

و در گزارش ثبت و به سازمان امور مالیاتی مانند مراحل قبل ارسال میکنیم. سایر گزارشات هم به مانند مراحل فوق از

مستندات مربوطه تهیه و نسبت به ثبت در سامانه و دریافت کد رهگیری و ارسال به سازمان امور مالیاتی اقدام میگردد.

پودمان ۲ اعتبارات اسنادی

فرایند عملیات اعتبارات اسنادی به شرح شکل زیر میباشد:

انواع اعتبار اسنادی

اعتبار اسنادی وارداتی و صادراتی: به اعتباری که خریدار برای واردات به کشور خود گشایش می کند اعتبار وارداتی و این اعتبار از لحاظ فروشنده کالا که در کشور دیگر قرار دارد اعتبار صادراتی میباشد. انواع اعتبارات اسنادی عبارت است از:

- ۱ اعتبارات اسنادی قابل برگشت LC Revocable
- ۲ اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت LC Irrevocable
- ۳ اعتبارات اسنادی تأیید شده LC Confirmed
- ۴ اعتبارات اسنادی تأیید نشده LC Unconfirmed
- ۵ اعتبارات اسنادی قابل انتقال LC Transferable
- ۶ اعتبارات اسنادی غیرقابل انتقال LC Untransferable
- ۷ اعتبارات اسنادی نسبه یا مدت دار (یوزانس) Usance LC
- ۸ اعتبارات اسنادی دیداری LC At Sight
- ۹ اعتبارات اسنادی پشت به پشت (اتکایی) Back to Back LC
- ۱۰ اعتبارات اسنادی ماده قرمز Clause LC Red

الف) اعتبارات اسنادی قابل برگشت Revocable LC

در این نوع اعتبار، خریدار و یا بانک گشایش کننده اعتبار میتوانند بدون اطلاع ذینفع، هرگونه تغییر یا اصلاحی در شرایط اعتبار به وجود آورند (بدون اجازه فروشنده) از این نوع اعتبار استفاده چندانی نمیشود زیرا فروشنده اطمینان لازم را نسبت به پایدار ماندن اعتبار و انجام تعهدات خریدار ندارد.

ب) اعتبار اسنادی قابل انتقال Transferable LC

به اعتباری گفته میشود که طبق آن، ذینفع اصلی حق دارد همه یا بخشی از اعتبار گشایش شده را به شخص یا اشخاص انتقال دهد. در واقع این نوع اعتبار یک امتیاز برای فروشنده محسوب میشود.

ج) اعتبار اسنادی نسیه یا مدت دار (یوزانس) LC Usance

اعتباری است که وجه اعتبار بلافاصله پس از ارائه اسناد از سوی ذینفع، پرداخت نمیشود بلکه پرداخت وجه آن، بعد از مدت تعیین شده صورت میگیرد. در واقع فروشنده به خریدار مهلت میدهد که بهای کالا را پس از دریافت و فروش آن بپردازد. معامله یوزانس معمولاً در کشورهایی انجام میگیرد که کمبود ارز دارند.

د) اعتبار اسنادی دیداری At Sight LC

اعتباری است که طبق آن بانک ابلاغ کننده پس از رؤیت اسناد حمل ارائه شده از طرف ذینفع (فروشنده)، در صورت رعایت تمامی شرایط اعتبار از سوی وی، بلافاصله وجه آن را پرداخت می کند.

پروفرما یا پیش فاکتور Invoice Proforma

پس از انجام مکاتبات و مذاکرات بین خریدار و فروشنده و نهایی شدن شرایط معامله، فروشنده پیش فاکتور صادر مینماید. پروفرما، اولین سند معامله بین المللی است که شرایط معامله در آن ذکر گردیده از این سند در مراحل مجوز ثبت سفارش، گشایش اعتبار اسنادی و ترخیص کالا استفاده میشود و در نتیجه فاکتور براساس اطلاعات موجود در پروفرما صادر میگردد.

در پروفرما باید موارد زیر درج شود :

نام و آدرس کامل خریدار (شماره تلفن و فاکس)

نام و آدرس کامل فروشنده (شماره تلفن و فاکس)

مشخصات کامل کالا

قیمت واحد کالا - قیمت براساس تحویل در بندر کشور فروشنده یا بندر کشور خریدار

مقدار، وزن، تعداد و نوع بسته بندی کالا

نام کشور ذینفع (فروشنده) و نام کشور تولیدکننده کالا

نام کشور مبدأ حمل، محل بارگیری، وسیله حمل و مهلت حمل

نام ارز مورد معامله و نحوه پرداخت وجه کالا

نام مرز ورودی و گمرک مقصد

شماره و تاریخ صدور پروفورما و امضای آن به همراه تاریخ انقضا

درج شماره استاندارد یکی از استانداردهای مورد قبول مؤسسه استاندارد ایران و اعلام انطباق کالا با استاندارد مذکور در مواردی که کالا مشمول فهرست استانداردهای وارداتی اعلام شده میباشد.

ارائه ترجمه رسمی برای پروفورماهای غیر از زبان فارسی و انگلیسی

ارائه کاتالوگ جهت ماشین آلات و بعضی از کالاهای مصرفی و بروشور یا آنالیز برای بعضی کالاهای شیمیایی که مشخصات کالا در پروفورما گویا نباشد.

ثبت سفارش

ثبت سفارش نوعی مجوز ورود برای کالاهای خارجی خریداری شده است که در سیستم وزارت بازرگانی ثبت میشود. بر این اساس دریافت پیش فاکتور از فروشنده و ثبت سفارش از مراحل اولیه واردات کالا است. مجوز ثبت سفارش فایلی است که توسط سازمان توسعه تجارت ایران صادر میشود و روی آن شماره هشت رقمی مجوز، تاریخ مجوز ثبت سفارش همراه شماره، تاریخ پروفورما و نام شرکت متقاضی که واردکننده کالا است، درج میشود.

مراحل ثبت سفارش برای واردات کالا

مراحل ثبت سفارش در سامانه جامع تجارت ایران به شرح زیر است:

۱ ثبت پیش فاکتور جدید

۲ استعلام ضوابط کالایی

۳ ارسال درخواست مجوز به سازمان مجوزدهنده

۴ درخواست ثبت سفارش

۵ پرداخت کارمزد

۶ دریافت شماره ۸ رقمی ثبت سفارش

مدارک موردنیاز برای ثبت سفارش کالا

کارت بازرگانی معتبر

کارت عضویت وزارت بازرگانی (ثبت نام)

اخذ مجوزهای قانونی لازم براساس مندرجات ذیل یادداشتهای فصل

تعرفه مربوط در کتاب مقررات صادرات و واردات و سایر مصوبات و دستورالعملهای ابلاغ شده از قبیل مجوز وزارت بهداشت، جهاد کشاورزی، انرژی اتمی و....

اصل پروفورما به انضمام تصویر آن کاتالوگ یا بروشور و آنالیز برای برخی کالاها.

ثبت سفارش در سایر کشورها

"سامانه اظهارنامه خودکار" یا AMS در ایالات متحده آمریکا، "سامانه کنترل واردات" در اتحادیه اروپا و سامانه "اطلاعات تجاری پیش از ورود" یا ACIS در کانادا سامانه هایی اند که مشابه به سامانه های ثبت سفارش در ایران مانند ثبت سفارش و سامانه جدید جامع تجارت ایران که در حال حاضر مورد استفاده قرار میگیرد عمل میکنند.

انواع ثبت سفارش براساس درخواست متقاضی:

۱ افتتاح

۲ جایگزین

۳ اصلاحیه

نحوه محاسبه کارمزد ثبت سفارش

نحوه محاسبه کارمزد ثبت سفارش کالاهای وارداتی به کشور به شرح زیر میباشد:

$$\text{مبلغ کارمزد دریافتی} = \frac{\text{نرخ رسمی ارز} \times \text{مبلغ پروفورما}}{۲۰۰۰۰} \quad \text{یا} \quad \text{مبلغ کارمزد دریافتی} = \text{نرخ رسمی ارز} \times \frac{\text{مبلغ پروفورما}}{۱۰۰۰۰}$$

فرم ثبت سفارش

فرم ثبت سفارش پر نشده فاقد ارزش بوده و برگ عادی تلقی میگردد که پس از تکمیل مشخصات متقاضی کالا از روی مندرجات پروفورما توسط وی و اخذ مجوزهای لازم و بررسی کارشناسی و ممهور نمودن مهر مخصوص و امضا کارشناس و درج شماره ثبت سفارش که ردیابی آن با این شماره امکان پذیر است، فرم ثبت سفارش دارای ارزش و اعتبار میگردد و طبق ماده ۸ قانون مقررات صادرات و واردات به آن مجوز ورود با مجوز ثبت سفارش نیز گفته میشود.

فرم درخواست ثبت سفارش از ۴ قسمت تشکیل شده است:

الف) مشخصات کلی - ب) مشخصات پروفورما - ج) نوع ثبت سفارش - د) مشخصات کالای اظهار شده

آشنایی با قوانین و مقررات گمرکی

تعاریف

ماده (۱)

مفاهیم اصطلاحات گمرکی به کار برده شده در این قانون، طبق تعریفی است که از طرف شورای همکاری گمرکی به صورت مجموعه برای کشورهای عضو منتشر شده و یا می شود مگر اینکه در بندهای ذیل یا در سایر مواد این قانون از آن تعریف دیگری به عمل آمده باشد:

اظهار کالا: بیانیه ای کتبی یا شفاهی است که براساس مقررات این قانون اظهارکننده، رویه گمرکی موردنظر خود را درباره کالا مشخص می کند و اطلاعات موردنیاز برای اجرای مقررات گمرکی را ارائه می دهد.

اظهارکننده : صاحب کالا یا نماینده قانونی او است که کالا را برابر مقررات این قانون به گمرک اظهار می کند. در اظهار الکترونیکی صاحب کالا یا نماینده قانونی وی به استناد گواهی رقمی (دیجیتالی) تأیید شده از مراکز مجاز صدور گواهی مذکور به عنوان صاحب کالا یا نماینده قانونی اظهارکننده شناخته می شود.

اظهارنامه اجمالی : سندی است که به موجب آن شرکت حمل و نقل، فهرست کلی محمولاتی که باید تخلیه و یا بارگیری شود را هنگام ورود و یا خروج وسیله نقلیه از کشور اعلام می نماید.

اماکن گمرکی : انبارها، باراندازها، اسکله ها، فرودگاه ها، ایستگاه های راه آهن، محوطه ها و هر محل یا مکانی است که تحت نظارت گمرک است و برای انباشتن و نگهداری کالاها به منظور انجام تشریفات گمرکی استفاده می شود. این اماکن میتواند انبارهای گمرکی، انبارهای اختصاصی و سردخانه های عمومی باشد.

ترخیص : خروج کالا از اماکن گمرکی پس از انجام تشریفات گمرکی مربوط است.

ترخیصیه : سندی است که به موجب آن شرکت حمل و نقل (کریر و فورواردر) پس از احراز هویت، بالمانع بودن انجام تشریفات گمرکی توسط گیرنده کالا را به گمرک اعلام می نماید.

تشریفات گمرکی : کلیه عملیاتی است که در اجرای مقررات گمرکی انجام می شود.

تضمین : وجه نقد، ضمانتنامه بانکی و بیمه نامه معتبری است که برای اجرای الزامات مندرج در مقررات گمرکی نزد گمرک سپرده می شود.

تعهد : قبول الزام کتبی یا الکترونیکی که شخص را در برابر گمرک برای انجام یا عدم انجام عملی ملزم می کند.

حقوق ورودی : حقوق گمرکی معادل چهار درصد ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیأت وزیران تعیین می گردد به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسئول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می گیرد ولی شامل هزینه های انجام خدمات نمی شود.

حمل یکسره : ورود کالا به اماکن گمرکی و خروج کالا از اماکن مذکور بدون تخلیه و تحویل در این اماکن با رعایت مقررات این قانون است.

روز اظهار: زمانی که اظهارنامه امضا شده به ضمیمه اسناد مربوطه توسط اظهارکننده به صورت دستی یا رایانه ای به گمرک ارائه می شود و شماره دفتر ثبت اظهارنامه به آن اختصاص می یابد.

سازمان جهانی گمرک (شورای همکاری گمرک): سازمان بین المللی (بین دولتی) که براساس کنوانسیون مورخ ۱۳۲۹/۹/۲۴ هجری شمسی مطابق با ۱۵ دسامبر ۱۹۵۰ میلادی ایجاد گردیده است و کشور ایران در اسفند ماه سال ۱۳۳۷ هجری شمسی به آن پیوسته است.

سامانه (سیستم) هماهنگ شده: توصیف و کدگذاری کالا براساس کنوانسیون بین المللی سامانه هماهنگ شده توصیف و نشانه گذاری (کدگذاری) کالا مورخ ۱۴ ژوئن ۱۹۸۳ میلادی که به تصویب شورای همکاری گمرکی رسیده و جمهوری اسلامی

ایران براساس ماده واحده قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون ۱۳۷۳ هجری شمسی، به آن پیوسته است.

شرکت حمل و نقل بین المللی: شخص حقوقی که به موجب مقررات قانونی، مجاز به انجام عملیات حمل و نقل بین المللی است.

صاحب کالای تجاری: شخصی است که نسخ اصلی اسناد خرید و حمل به نام او صادر شده (و در مورد کالای خریداری شده با تعهد سامانه بانکی، آن اسناد از طرف بانک مهر شده) و ترخیصیه نیز به نام او باشد یا اسناد مزبور به نام وی ظهرونیسی و صحت امضا و گذارنده از طرف مقام صالحیندار گواهی شده باشد.

قلمرو گمرکی: آن قسمت از قلمرو کشور است که در آن قانون امور گمرکی اعمال می شود.

کالای تجاری: کالایی که به تشخیص گمرک ایران برای فروش صادر یا وارد می گردد اعم از اینکه به همان شکل یا پس از انجام عملیات اعم از تولیدی، تفکیک و بسته بندی به فروش برسد.

کالای داخلی: کالایی که در قلمرو گمرکی کشور تولید یا ساخته شده یا کالای خارجی است که ورود قطعی شده است.

کالای گمرک نشده: کالایی که تحت نظارت و کنترل گمرک است ولی تشریفات گمرکی آن به طور کامل انجام نشده است.

کالای مجاز: کالایی که صدور یا ورود آن با رعایت ضوابط نیاز به کسب مجوز ندارد.

کالای مجاز مشروط: کالایی که صدور یا ورود آن نیاز به کسب موافقت قبلی یک یا چند سازمان دولتی دارد.

کالای ممنوع: کالایی که صدور یا ورود آن بنا به مصالح ملی یا شرع مقدس اسلام به موجب قانون ممنوع است.

کنترل های گمرکی: اقداماتی که توسط گمرک به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات گمرکی انجام می شود.

مرجع تحویل گیرنده: شخص حقوقی که به موجب قانون یا قراردادهای متکی به قانون مسئولیت تحویل و نگهداری کالاهای مربوط به عموم اشخاص را که تشریفات گمرکی آن انجام نشده است در اماکن گمرکی برعهده دارد. این اصطلاح شامل سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی نیست.

مقررات گمرکی: قوانین و مقررات اعم از آیین نامه های اجرایی، دستورالعملها و بخشنامه ایی که نظارت یا اجرای آن به گمرک واگذار گردیده است.

هزینه های انجام خدمات: وجوهی که در قبال انجام خدماتی از قبیل هزینه اشعه ایکس (ایکس ری)، مهر و موم، پلمپ، باربری، انبارداری در اماکن گمرکی، آزمایش و تعرفه بندی، مراقبت، بدرقه، توزین کالا و خدمات فوق العاده دریافت می شود و شرایط، ضوابط و مصادیق آن متناسب با خدمات انجام شده تعیین می گردد.

تعرفه های گمرکی: تعرفه یا به عبارت دیگری (TARIFF) یک نوع معیار رقمی و یا عددی میباشد برای شناسایی، تعیین جایگاه کالا و ترخیص کالا.

تعرفه گمرکی میزان حقوق ورودی قابل پرداخت برای ورود کالا میباشد. تعرفه گمرکی در بستر تاریخ مبتنی بر سیستم و روشهای خاصی از قبیل اداره گمرک، آمار، حمل و نقل، بیمه و غیره طراحی و مورد استفاده قرار میگیرد.

آشنایی با قواعد اینکوترمز ۲۰۱۰

در دنیای تجارت امروز، قوانین اینکوترمز به یک بخش اساسی و اجتناب ناپذیر از زبان تجارت مبدل شده که در سراسر جهان و به منظور فروش محصولات در قراردادها گنجانیده و بیانگر قوانین و راهنما جهت استفاده واردکنندگان، صادرکنندگان، و کالا، شرکت های حمل، بیمه و دانشجویان تجارت بین الملل میباشد. این قوانین در سرتاسر جهان مورد تأیید دولتها، مراجع قانونی و کار پردازان بازرگانی به منظور تفسیر مشترک رایجترین اصطلاحات تجاری دنیا میباشد. ریشه لغت اینکوترمز از مخفف سازی سه لغت International commercial terms به معنای اصطلاحات تجارت بین الملل تشکیل شده که مهمترین علت کاربرد آن تعیین دقیق و روشن حدود مسئولیتها، ریسک ها و هزینه ها در فرایند تجارت بین الملل بین فروشنده، خریدار و سایر اشخاص دخیل فرایند تجارت میباشد که هر دوره توسط اتاق بازرگانی بین الملل مورد بازرگاری و باز نشر قرار میگردد. اینکوترمز اولین بار در سال ۱۹۳۶ تدوین شد، و در تاریخ اول ژانویه ۲۰۱۱ آخرین نسخه آنکه به اینکوترمز ۲۰۱۰ موسوم است، منتشر گردیده است

اینکوترمز ۲۰۱۰

اینکوترمز ۲۰۱۰ نسخه هشتم و نهایی از اینکو ترمزها میباشد، که در ۱۱ قانون تعریف شده و بر مبنای طریقه حمل به دو دسته کلی تقسیم بندی میشوند:

گروه اول:

این گروه شامل اینکو ترمزهایی میباشد که تمامی طرق حمل را دربرمیگیرند و متشکل از ۷ قانون میباشد. در این مبحث به توضیح برخی از قواعد اینکوترمزها در گروه اول میپردازیم:

۱ EXW تحویل درب کارخانه:

در این روش فروشنده، کالا را در محل تولید و یا انبار کالای خود به خریدار تحویل میدهد و کلیه مسئولیتها و هزینه ها، اعم از بارگیری، حمل و نقل، بیمه، گمرک و ریسک خرابی کالا برعهده خریدار است.

۲ FCA تحویل در نقطه ای معین در کشور مبدا:

به معنای این است که فروشنده، کالا را پس از ترخیص صادراتی در محل مقرر به حمل کننده تعیین شده از سوی خریدار تحویل میدهد با توجه به اینکه محل تحویل کشور خریدار است هزینه حمل و بیمه با خریدار است و همچنین معمولاً نه الزاماً عقد قرارداد حمل و بیمه به عهده خریدار میباشد.

گروه دوم:

این گروه شامل اینکو ترمزهایی میباشد که شامل راههای آبی دریایی و داخلی (درون کشوری) هستند. در این مبحث به توضیح برخی از قواعد اینکوترمزها در گروه دوم میپردازیم.

۱ FAS تحویل در کنار کشتی:

در این روش محل خاتمه تعهد فروشنده، تحویل کالا تا کنار کشتی در بندر است. مسئولیت عقد و پرداخت هزینه حمل، بیمه و بازرسی به عهده خریدار است.

۲ FOB فوب:

در این روش فروشنده، وقتی کالا را از روی نرده کشتی در بندر مبدأ عبور داد مسئولیت خود را خاتمه داده است و هزینه حمل و عقد قرارداد حمل از بندر تحویل، بیمه و بازرسی به عهده خریدار می‌باشد.

۳ CFR هزینه و کرایه حمل:

همان C&F سابق است ولی مخصوص حمل دریایی است و کالا وقتی از روی نرده کشتی عبور می‌کند بارگیری می‌شود مسئولیت فروشنده خاتمه می‌یابد ضمن اینکه پرداخت هزینه بیمه و عقد قرارداد آن با خریدار و همچنین پرداخت هزینه حمل و عقد قرارداد آن با فروشنده می‌باشد.

۴ CIF هزینه، کرایه و بیمه حمل:

در این روش کالا وقتی از روی نرده کشتی بارگیری می‌شود، مسئولیت فروشنده خاتمه می‌یابد ضمن اینکه هزینه حمل، بیمه و عقد قرارداد آنها با فروشنده می‌باشد.

بیمه نامه باربری حمل کالای وارداتی

باربری وارداتی به حمل و نقلی گفته می‌شود که از یک کشور خارجی به ایران انجام گیرد. بیمه نامه باربری وارداتی خطراتی که کالاهای خریداری شده توسط شرکت‌ها و بازرگانان ایرانی از کشورهای مختلف جهان را تهدید می‌کند مورد پوشش قرار می‌دهد که این پوشش از کشور مبدأ کشوری که کالا از آن خریداری شده تا مقصد "انبارخردار" می‌باشد. این بیمه نامه یکی از اسناد مورد نیاز جهت گشایش اعتبار در بانک‌هاست و هدف از آن حفظ منافع تجار و واردکنندگان و در نهایت حفظ منافع ملی می‌باشد. حق بیمه باربری با توجه به ارزش کالا در پروفرما از فرمول زیر به دست می‌آید:

$$I = (CFR + 1\% CFR) \times \text{Insurance Rate}$$

$$I = (FOB + 2\% FOB) \times \text{Insurance Rate}$$

خریدهای خارجی

واحدهای اقتصادی بخش وسیعی از نیازهای خود به مواد، کالا و ماشین آلات و تجهیزات را از فروشندگان خارجی تهیه می‌نمایند و از آنجا که هر کشور قوانین و مقررات خاص خود را جهت واردات دارد بدین صورت خرید خارجی نسبت به خرید داخلی مستلزم فرایند کاملاً متفاوت و پیچیده تری است برای مثال، وجود مسافت زیاد بین خریدار و فروشنده و همچنین تفاوت در قوانین تجاری کشورها باعث می‌شود ریسک خرید خارجی، بسیار بیشتر از ریسک خرید داخلی مشابه باشد.

مدارک مورد نیاز خرید خارجی

اسنادی که در معاملات تجاری استفاده می‌شود:

الف) اسناد بازرگانی:

در مبادلات بین المللی برای آنکه طرفین قرارداد از مشخصات کامل کالای مورد مبادله و نحوه حمل، بسته بندی و شرایط پرداخت آن اطلاع کافی داشته باشند، اسنادی را مورد استفاده قرار میدهند تا مبین این موارد بوده و حتی المقدور ابهامی از نظر توافق های به عمل آمده وجود نداشته باشد.

مهمترین اسناد مذکور به قرار زیر میباشد:

۱ پیش فاکتور

۲ سیاه تجاری

۳ سیاه گواهی شده

۴ سیاه تأیید شده

۵ سیاه کنسولی

۶ گواهی مبدأ

۷ لیست بسته بندی و مشخصات کالا

۸ گواهی وزن

۹ گواهی (کیفیت و بازرسی) کارخانه سازنده کالا

۱۰ گواهی بازرسی شخص ثالث

۱۱ گواهی تجزیه کالا

۱۲ گواهی لیست سیاه

۱۳ گواهی بهداشت و سلامت

۱۴ گواهی ضد عفونی

ب) اسناد حمل:

تعریف کلی بارنامه: به طور کلی بارنامه عبارت از سندی است که توسط شرکت حمل کننده و یا عامل حمل پس از دریافت کالا جهت حمل صادر میگردد. بارنامه ها دارای انواع مختلف میباشند:

۱ بارنامه دریایی - ۲ بارنامه هوایی - ۳ بارنامه زمینی - ۴ راهنما راه آهن - ۵ رسید نامه پستی

انواع مختلف خرید خارجی از حیث نوع پرداخت به شرح زیر است:

روش امانی (تجارت حساب باز)

روش پیش پرداخت کامل (بدون انتقال ارز)

روش اعتبارات اسنادی

روش برات اسنادی

۱ روش امانی (تجارت حساب باز)

روش امانی در خریدهای خارجی همانند حساب های دفتری متداول در ایران است بدین صورت که در این روش، فروشنده کالای مورد نظر را برای خریدار ارسال مینماید خریدار پس از دریافت کالا، وجه مربوط به بهای کالاهای دریافتی را برای فروشنده حواله میکند این نوع خرید خارجی حداکثر ریسک را برای فروشنده و حداقل ریسک را برای خریدار دارد بدیهی است تنها در معاملاتی از این روش استفاده میگردد که فروشنده به خریدار اعتماد کامل داشته باشد و این روش به دلیل ریسک بالا برای فروشنده به ندرت استفاده می شود.

۲ روش پیشپرداخت کامل (بدون انتقال ارز)

این روش برعکس روش امانی است، کل ریسک خرید خارجی به خریدار منتقل می شود و حداقل ریسک برای فروشنده وجود دارد بدین صورت که خریدار، کل بهای کالا را به فروشنده پرداخت مینماید پس از آن فروشنده اقدام به ارسال کالا برای خریدار مینماید در روش انتقال بدون ارز همانند روش امانی، سیستم بانکی در انجام مبادلات نقش فعال ندارد و در نتیجه اعتماد کامل خریدار به فروشنده و نیاز مبرم خریدار به کالا باعث میگردد که در یک مبادله خارجی از این روش استفاده میگردد لازم به ذکر است طبق قوانین وزارت بازرگانی روش بدون انتقال ارز تنها برای واردات مواد اولیه جهت شرکت های بازرگانی (مانند شمش آهن) مجاز است.

۳ روش اعتبارات اسنادی که پیشتر به آن پرداخته شده است.

۴ روش برات اسنادی

در این روش، فروشنده به مبلغ بهای کالای مورد معامله یک فقره برات صادر و برای بانک خریدار ارسال مینماید پس از قبول برات توسط بانک خریدار، مدارک از جمله شماره برات و شماره بیمه نامه توسط خریدار برای فروشنده ارسال می گردد و فروشنده، کالا را برای خریدار ارسال می کند در صورتی که برات نقدی باشد خریدار، بلافاصله پس از دریافت کالا وجه مربوط را به حساب فروشنده واریز مینماید و در صورتی که برات غیرنقدی باشد بهای کالا در سر رسید تعیین شده به فروشنده پرداخت میگردد در واقع برات اسنادی شباهت زیادی به اعتبارات اسنادی دارد با این تفاوت که سیستم بانکی برخی از مسئولیت ها را برعهده فروشنده و خریدار میگذارد و در مقایسه با اعتبارات اسنادی، خریدار و فروشنده ریسک بیشتری را متحمل می شوند و مزیت این روش کمترین هزینه ها در قیاس با روش اعتبارات اسنادی است.

انواع اعتبارات اسنادی از نقطه نظر پرداخت

۱ افتتاح اعتبار اسنادی دیداری LC

در حال حاضر متداول ترین نوع گشایش اعتبار اسنادی است که از طریق سیستم بانکی کشور با ارز آزاد طبق موافقت وزارت بازرگانی و ارائه ثبت سفارش کالا نزد یکی از بانک های کشور گشایش می شود در این نوع اعتبار وارد کننده موظف است پس از اخذ مصوبه از شعبه ریالی و سپردن تضمین کافی جهت مابقی وجه اعتبار توسط شعبه ریالی به واحد ارزی معرفی تا نسبت به گشایش یک فقره اعتبار اسنادی دیداری با ۱۰% نقد هنگام گشایش و ۹۰% باقیمانده در هنگام معامله اسناد (طبق

آخرین دستورالعمل بانک مرکزی) اقدام نماید و شعبات ارزی نیز اقدام به افتتاح اعتبار کرده و براساس مبلغ اعتبار ۱۰٪، را اخذ و تا هنگام معامله اسناد در سر فصل های مربوطه نگهداری می کنند و پس از معامله اسناد نسبت به اخذ ۹۰٪ باقی مانده از مشتری ۱۰۰٪ وجه را با نرخ روز معامله اسناد به کارگزار (بانک معامله کننده) انتقال می دهند در این اقدام و جمعا اعتبارات تعیین سررسید اعتبار با موافقت خریدار تا ۱۸ ماه بلا مانع است اما بهتر است که تعیین سررسید اعتبار توسط خریدار کمتر از مدت فوق تعیین شود تا فروشنده نسبت به تهیه کالا برای خریدار احساس مسئولیت بیشتری نماید و به عبارت دیگر تعیین سررسید اعتبار بهتر است براساس نظر خریدار صورت گیرد اما در صورتی که فروشنده نتواند کالای موضوع پروفرما را آماده نماید و سررسید اعتبار سپری شود با درخواست اصلاحیه توسط خریدار و متعاقبا موافقت فروشنده به بانک نسبت به تمدید اعتبار و سررسید حمل اقدام میگردد.

۲ اعتبارات اسنادی کوتاه مدت LC (ریفاینانس)

افتتاح اینگونه اعتبار برخلاف اعتبارات اسنادی دیداری و مدت دار از حساسیت بیشتری برای بانکها برخوردار می باشد، چرا که از مشتریان براساس آخرین دستورالعمل صادره میبایست درصدی اضافه تر اخذ نمود تا به عنوان سود تضمین شده بانک های عامل و بانک های طرف قرارداد منظور گردد بدین صورت که میزان درصد تعیین شده میتواند براساس قوانین بانک های عامل کم یا زیاد گردد ماهیت چنین اعتباراتی دیداری است و فروشنده بایستی پروفرمای دیداری را برای خریدار ارسال نماید در واقع پس از معامله اسناد، دریافت می کند ولی پروسه مدت دار بودن بدین صورت می باشد که اعتبار توسط فروشنده وجه اعتبار را نقدی بانک گشایش کننده با یکی از بانکهای طرف قرارداد خود در کشور فروشنده و یا غیر از کشور فروشنده ریفاینانس میشود، یعنی قرارداد پرداخت وجه به فروشنده با آن بانک بسته شده می شود و آن بانک براساس قرارداد منعقد و پس از معامله اسناد وجه اعتبار را نقدا میپردازد ولی در سررسید علاوه بر وجه اعتبار درصدی به عنوان کارمزد براساس نرخ Libor محاسبه و درخواست مینماید در واقع قراردادهای ریفاینانس قرارداد هایی هستند که بانک مرکزی و بانکهای عامل با بانکهای طرف قرارداد خود در کشور فروشنده بسته و در ازای پرداخت نقدی وجه درصدی را به عنوان کارمزد طلب می کنند نهایتا در هنگام افتتاح یک اعتبار ریفاینانس:

۱ پروفرما باید دیداری باشد.

۲ در متن LC باید حتما قرارداد منعقد شده با بانکی که اعتبار آن گشایش شده قید گردد و سپس به بانک کارگزار اعلام شود ضمنا اخذ پیش دریافت ریالی گشایش، باید براساس مصوبه اخذ شده از میزان ۱۰ درصد اولیه پیش دریافت، درصدی مثال ۵ یا ۱۰ درصد بالاتر باشد تا میزان کارمزد دریافتی بانک طرف قرارداد نیز از خریدار اخذ گردیده باشد.

۳ افتتاح اعتبار اسنادی مدتدار LC (یوزانس)

برای افتتاح اعتبارات اسنادی مدت دار، روند اخذ پیش دریافت از اینگونه اعتبارات مانند اعتبارات اسنادی دیداری میباشد در این نوع اعتبار شرط اول توافق خریدار و فروشنده برای عقد قرارداد و فروش براساس ارسال پروفرما از سوی فروشنده برای خریدار با درج شرط پرداخت ۱۸۰ روزه یا بیشتر تا یک سال در پروفرما می باشد که این شرط میتواند مدت به روز پس از انجام

معامله اسناد یا پس از تاریخ حمل و در خاتمه پس از قبولی خریدار ذکر گردد و ضمناً درصد پیش دریافت ۵ درصد وجه اعتبار در هنگام افتتاح حساب و ۵ درصد در هنگام معامله اسناد و مابقی وجه در سررسید اخذ میگردد که در مجموع ۱۰۰ درصد وجه اعتبار در سررسید تعیین شده به بانک کارگزار انتقال داده میشود در اینگونه اعتبارات مشتری باید از اعتبار خوبی برخوردار بوده و بانک های عامل نیز چون در سررسید متعهد به پرداخت وجه به فروشنده میباشند از او وثایق محکم تر نسبت به اعتبارات اسنادی دیداری اخذ می نمایند و همچنین اعتبارات اسنادی مدتدار حداکثر یکساله بوده و قابل تمدید نیز نمیباشد در اینجا لازم به توضیح است که افتتاح این اعتبارات اسنادی چون توافقی است، در آن صورت خریدار و فروشنده هیچ سود و کارمزدی را برای بانک ایجاد نمی کند و بانکها مسئولیت آن را هنگام ابلاغ اعتبار به بانک کار گزار از خود خلع کرده و این مطلب را در متن L/C قید مینمایند.

انواع هزینه های گشایش اعتبارات اسنادی و پیش پرداخت

هزینه های گشایش اعتبارات اسنادی (LC)

۱- هزینه کارمزد گشایش اعتبار

یک هزارم \times نرخ رسمی ارز \times ارزش پروفورما = کارمزد گشایش اعتبار

۲ هزینه کارمزد فروش ارز

نیم هزارم \times نرخ رسمی ارز \times ارزش پروفورما = کارمزد فروش ارز

۳ هزینه های بانکی در ظهنویسی اسناد

الف) کارمزد فروش ارز در زمان ظهنویسی

ب) کارمزد ظهنویسی اسناد

نیم هزارم \times نرخ رسمی ارز \times تنمه مبلغ اعتبار (۹۰٪ باقیمانده) = کارمزد ظهنویسی اسناد

۴ هزینه ارسال SWIFT

۵ هزینه تمبر مالیاتی

۶ کارمزد ثبت سفارش

۷ حق بیمه باربری

۸ هزینه بازرسی

۹ هزینه های گمرکی

الف) هزینه های نوع اول: هزینه هایی که در گمرک پرداخت میگردد:

۱- هزینه حقوق ورودی

مجموع حقوق گمرکی به اضافه سود بازرگانی را میگویند. وجوهی که گمرک از واردات کالا بنا بر تصویب دولت اخذ می کند. تعرفه گمرکی بستگی به نوع کالا و سیاست دولت دارد که نرخ تعرفه براساس جدول تعریف گمرکی مصوب ابلاغی هیئت وزیران برای سال ۱۳۹۷ تعیین و حقوق ورودی محاسبه میگردد.

(ارزش پروفورما × نرخ رسمی ارز × درصد تعریف کالا) = حقوق ورودی یا حقوق گمرکی

۲- حق هلال احمر

حقوق ورودی × ۰.۱ = حق هلال احمر

۳- مالیات بر ارزش افزوده (۶ درصد مالیات و ۳ درصد عوارض)

(ارزش پروفورما یا ارزش گمرکی قلم کالا + حقوق ورودی) × ۰.۶ = مالیات

(ارزش پروفورما یا ارزش گمرکی قلم کالا + حقوق ورودی) × ۰.۳ = عوارض

ب) هزینه های نوع دوم: هزینه هایی که خارج از گمرک پرداخت میگردد:

۱- هزینه صدور ترخیصیه به کشتیرانی

۲- هزینه حق توقف کالا در انبار تا وقت صدور ترخیصیه

۳- سپرده گذاری وثیقه کانتینر (در صورتی که بار در کانتینر باشد)

ج) هزینه های نوع سوم: هزینه هایی که همراه با گمرک میبایستی پرداخت گردد:

۱- هزینه های کوچک از قبیل: قبض انبار الکترونیکی، پرینت اظهار نامه، الک و مهر و غیره ...

۲- هزینه آزمایشگاه (در صورتیکه کالا اجبار به آزمایشگاه داشته باشد)

۳- هزینه استاندارد

۴- هزینه انبارداری و صدور بیجک براساس جدول شرکت های انبارهای عمومی

د) هزینه های نوع چهارم: هزینه هایی که همزمان با ترخیص کالا پرداخت میگردد:

۱- هزینه های حق الزحمه ترخیص کار جهت ترخیص کالا.

توضیحات در مورد پروانه گمرکی:

هر محموله وارداتی باید برای خروج قانونی از گمرک، مبالغی را جهت دریافت پروانه گمرکی به گمرک پرداخت نماید. این مبالغ شامل حقوق ورودی (Import Duty) مالیات بر ارزش افزوده (Value Added Tax) و حق هلال احمر هستند که محاسبات این مبالغ همگی در پروانه گمرکی به شرح زیر آورده می شود.

پیش پرداخت ارزی در اعتبار اسنادی

پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی به صورت پیش پرداخت به ذینفع در صورت تأمین وجه ریالی / ارزی توسط خریدار حداکثر تا ۲۵٪ مبلغ اعتبار اسنادی در مقابل اخذ ضمانت نامه بدون قید و شرط معتبر بانکی به همان میزان با درج در شرایط اعتبار

اسنادی بلامانع است. پیش پرداخت بیش از ۲۵ درصد وجه اعتبار اسنادی به ذینفع در مقابل اخذ ضمانت نامه بدون قید و شرط معتبر بانکی به همان میزان با ارائه دلایل کافی می بایست جهت رسیدگی به اداره مقررات ارزی بانک مرکزی منعکس گردد.

انواع مجوزهای مربوط به سفارشات خرید خارجی و گشایش اعتبارات اسنادی

۱ گواهی مبدأ

سندی است که مبین نام کشور سازنده کالا در آن می باشد و این فرم توسط اتاق بازرگانی محل تکمیل و گواهی میشود.

۲ لیست بسته بندی

این سند نشان دهنده تعداد کالاهای موجود در هر کارتن پالت و یا هر نوع بسته بندی مورد توافق خریدار و فروشنده میباشد. این سند در هنگام ترخیص کالا در گمرک فروشنده و خریدار بسیار اهمیت دارد.

۳ گواهی بازرسی کالا

از دغدغه های دائمی فروشندگان و خصوصاً خریداران هنگام انجام معامله بین المللی عدم اعتماد به طرف مقابل میباشد. شرکتهای بازرسی ابزاری هستند که از طریق آنها خریدار میتواند از صحت کیفیت و مقدار کالای مورد حمل اطمینان حاصل کند. ۱۱ نوع گواهی بازرسی ممکن است صادر شود که مهمترین آنها گواهی بازرسی کالا (کمی و کیفی) COI و گواهی بازرسی قبل از حمل PSI میباشد. گواهی های بازرسی توسط مؤسسات بازرسی مستقلی که مورد تأیید بانک مرکزی میباشند با انتخاب خریدار صادر میگردد.

۴ گواهی بهداشت

این نوع گواهی ها برای خرید مواد غذایی و دامی میباشد که توسط خریدار درخواست و گواهی مربوطه توسط وزارت بهداشت کشاورزی یا دامپروری کشور فروشنده تأیید و صادر میگردد.

۵ گواهی تجزیه کالا گواهی آنالیز

این گواهی مبین تجزیه مواد اولیه کالای مورد نظر میباشد که میبایست توسط یک آزمایشگاه مستقل و معتبر تأیید و صادر گردد.

۶ بارنامه

سندی است که حمل کننده یا نماینده وی پس از وصول کالا صادر مینماید حاکی از حمل کالای معینی از یک نقطه (مبدأ) حمل به نقطه دیگر (مقصد حمل) با وسیله حمل مورد توافق در مقابل کرایه حمل معینی میباشد.

۷ فاکتور کرایه حمل

سندی است که توسط شرکت حمل و نقل میبایست صادر و میزان کرایه حمل محل و نوع وسیله حمل در آن قید شده باشد و توسط فروشنده طبق شرایط اعتبار جهت معامله اسناد به بانک معامله کننده ارائه میشود. این سند باید به تأیید اتاق بازرگانی محل صدور برسد.

۸ مانیفست

عبارت است از فهرست کل بار حمل شده در یک وسیله حمل (کشتی - قطار - هواپیما). مانیفست شامل مشخصات تجاری کالا است، که این مشخصات شامل: سند حمل، نام فرستنده، گیرنده، علائم تجاری و شمارهها، تعداد و نوع بسته ها، شرح و مقدار کالا است.

۹ ترخیصیه

سندی است که توسط شرکت حمل صادر میگردد. این سند پس از آنکه شرکت حمل مالکیت اسنادی وارد کننده را احراز نموده، صادر شده و به وی یا نماینده قانونی وی تسلیم میگردد. دریافت این سند به این معناست که صاحب کالا با شرکت حمل تسویه حساب نموده و میتواند برای مقدمات انجام تشریفات گمرکی به گمرک مراجعه کند.

۱۰ قبض انبار

قبض انبار رسید تحویل کالا به گمرک است، که به وارد کننده یا نماینده قانونی وی تسلیم میگردد. یا به عبارتی دیگر سندی است که توسط انبار دار صادر میشود و نشان میدهد که کالا به چه تعداد و یا چه وزنی در کدام انبار نگهداری میشود.

۱۱ پروانه سبز گمرکی

سندی است که توسط گمرک صادر میشود. صدور این سند نشانه آن است که عملیات ارزیابی به اتمام رسیده و صاحب کالا با گمرک تسویه حساب نموده و میتواند مقدمات خروج کالای خود را از گمرک فراهم کند.

۱۲ پته گمرکی

همان پروانه سبز گمرکی است با این تفاوت که برای کالاهای با ارزش نازل که در حال حاضر حدود ۳۱۱ دلار تعیین گردیده صادر میگردد.

۱۳ بیجک انبار

سندی است که توسط انبار دار برای صاحب کالا و یا نماینده قانونی وی پس از ترخیص کالا و رؤیت پروانه سبز گمرکی صادر میگردد. این سند نشان میدهد که کالا تحویل ذینفع شده است و او میتواند برای بارگیری کالای خود اقدام نماید.

۱۴ کوتاژ

دفتری است که کلیه مشخصات و اطلاعات کالا، از روی اظهار نامه در آن درج میگردد. همچنین مراحل ارزیابی و حتی نام ارز یابان در آن ثبت میشود. شماره دفتر کوتاژ روی اظهار نامه، پروانه سبز گمرکی، قبوض درآمد، سپرده و... درج میگردد.

۱۵ فورس ماژور

در صورتی که حمل دریایی با کشتی باشد و در زمان بارگیری و یا تخلیه مشکلاتی از قبیل شورش، اعتصاب، جنگ و... به وجود آید کاپیتان کشتی میتواند از بارگیری و یا تخلیه خودداری کند. این مورد نیز باید در قرارداد مشخص شود و در زمان فورس ماژور طرفین باید بلافاصله موضوع را با تأیید اتاق بازرگانی محل به طرف دیگر به صورت کتبی اعلام نمایند.

۱۶ دموراژ

به طور کلی پرداخت هزینه کشتی که جهت بارگیری و تخلیه مجبور به توقف بیش از حد زمان توافق شده باشد را دموراژ می نامند. لذا به جهت اینکه بعد از حمل کالا با هزینه های سنگین دموراژ مواجه نشویم باید مدت زمانی که در بندر مبدأ برای بارگیری و مدت زمان لازم در بندر مقصد برای تخلیه را قبل از انعقاد قرارداد مورد بررسی قرار داده و سپس در قرارداد ذکر کنیم.

مجوز ترخیص کالای وارداتی

برای بسیاری از کالاها لازم است قبل از واردات کالا نسبت به اخذ مجوز واردات کالا اقدام گردد. همچنین اغلب موارد پس از اخذ مجوز واردات و کالا لازم است مجدداً صدور مجوز مورد نیاز بسته به طبیعت کالا ممکن است به سازمانهای مختلفی مربوط شود که اهم آنها عبارت است از: سازمان تنظیم مقررات رادیویی کشور (در خصوص کالاهای مخابراتی)، سازمان استاندارد (در خصوص کالاهای مشمول استاندارد اجباری) سازمان دامپزشکی کشور (در خصوص دام و خوراک دام)، سازمان غذا و دارو (در خصوص محصولات آرایشی، بهداشتی و دارویی)، اداره کل تجهیزات پزشکی (در خصوص تجهیزات پزشکی) و...

۱ اخذ مجوز استاندارد

۲ مجوزهای ترخیص کالا

۲.۱ ترخیص کالا با مجوز استاندارد اجباری

۲.۲ ترخیص کالا با مجوز وزارت راه یا مجوز حمل کالا

۲.۳ ترخیص کالا با مجوز قرنطینه

۲.۴ ترخیص کالا با مجوز بهداشت

۲.۵ ترخیص کالا با مجوز ارشاد

۲.۶ ترخیص کالا با مجوز سازمان انرژی اتمی

۲.۷ مجوز مخابرات

عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی

حساب سفارشات کالا

حساب سفارشات کالا معادل ریالی بهای ارزی اعتبارات اسنادی و هزینه های مرتبط با آن تا مرحله تحویل کالا با توجه به شرایط خرید را نشان میدهد به هنگام گشایش اعتبار اسنادی، پرداخت بهای کالای خریداری شده و هزینه های مربوطه به شرح زیر در این حساب مورد ثبت قرار میگیرد:

مبالغ پرداختی بابت بهای خرید کالا از خارج و هزینه های مرتبط با آن تا مرحله تملک کالا در این حساب سفارشات و اعتبارات اسنادی بدهکار و حساب موجودی نقد یا حساب های پرداختنی بستانکار میگردد در تاریخ تملک کالا، این حساب به بهای تمام شده (مبالغ ارزی براساس نرخ تسعیر اولیه و مجموع هزینه های مرتبط تا مرحله تملک) بستانکار شده و در مقابل حساب موجودی کالا بدهکار میگردد.

در صورت واردات دارایی ثابت، مبالغ پرداختی بابت بهای خرید دارایی ثابت از خارج و هزینه های مرتبط با آن تا مرحله تملک دارایی در این حساب سفارشات و اعتبارات اسنادی بدهکار و حساب موجودی نقد یا حساب های پرداختی بستانکار میگردد. در تاریخ تملک دارایی، این حساب به بهای تمام شده (مبالغ ارزی براساس نرخ تسعیر اولیه و مجموع هزینه های مرتبط تا مرحله تملک) بستانکار شده و در مقابل حساب دارایی ثابت بدهکار میگردد.

عملیات حسابداری مربوط به اعتبارات اسنادی، در دفاتر وارد کننده کالا (خریدار) به شرح زیر خلاصه شده است:
(دفتر روزنامه)

شرح سند حسابداری	حساب بدهکار	حساب بستانکار
۱ پرداخت بابت کارمزد ثبت سفارش	اعتبارات اسنادی	موجودی نقد
۲ واریز بابت سپرده ثبت سفارش	سپرده دریافتنی	موجودی نقد
۳ پرداخت بابت پیش پرداخت اعتبار	اعتبارات اسنادی	موجودی نقد
۴ پرداخت بابت کارمزد گشایش اعتبار	اعتبارات اسنادی	موجودی نقد
۵ پرداخت بابت هزینه های پستی و تلفکس	اعتبارات اسنادی	موجودی نقد
۶ پرداخت بابت بیمه کالا	اعتبارات اسنادی	موجودی نقد
۷ پرداختی بابت کارمزد تغییر شرایط سفارش	اعتبارات اسنادی	موجودی نقد
۸ واریز اعتبار پس از کسر پیش پرداخت	اعتبارات اسنادی	موجودی نقد
۹ پرداخت بابت ترخیص کالا و کرایه حمل	اعتبارات اسنادی	موجودی نقد
۱۰ برگشت بابت ثبت سفارش به حساب مشتری یا احتساب بابت پرداخت بخشی از اعتبار سفارش	موجودی نقد / اعتبارات اسنادی	سپرده دریافتنی
۱۱ برگشت بابت قسمتی از سفارش انجام نشده	موجودی نقد	اعتبارات اسنادی
۱۲ وصول خسارت از بیمه در شرایطی که بخشی از کالا خسارت دیده باشد	موجودی نقد	اعتبارات اسنادی
۱۳ ترخیص کالا از گمرک (بستن حساب سفارش)	موجودی مواد و کالا	اعتبارات اسنادی

پودمان ۳ : حسابداری سرمایه گذاری ها

سرمایه گذاری به معنای "هوشمندانه تر کار کردن است، نه سخت تر کار کردن." ما در شغل هایمان سخت کار میکنیم، خواه برای یک شرکت باشد و خواه برای کسب و کاری که خودمان راه اندازی کرده ایم. ما معمولا ساعتهای زیادی کار میکنیم که نیازمند فداکاری است و باعث افزایش استرس میشود. برداشتن بخشی از پولی که به سختی به دست آمده است و سرمایه گذاری آن برای نیازهای آینده، بهترین روش استفاده از پولی است که کسب کرده ایم.

دلایل انجام سرمایه گذاری

سرمایه گذاری به اولویت گذاری برای پول تان مربوط میشود. پول خرج کردن کار ساده ای است و باعث ایجاد خوشی های زودگذر میشود، برای مثال میتوانید پولتان را صرف خرید وسایل جدید برای خانه کنید، به یک سفر تفریحی هیجان انگیز

بروید یا در یک رستوران گران قیمت شام بخورید. همه این کارها فوق العاده هستند و زندگی شما را لذت بخش تر میکنند اما سرمایه گذاری مستلزم اولویت بخشیدن به آینده مالی در برابر خواسته های کنونی است. سرمایه گذاری راهی است برای اینکه در دورانی که درگیر زندگی روزمره هستید مقداری پول کنار بگذارید تا برای شما کار کند و در آینده از دسترنج کارتان بهره ببرید. در حقیقت، سرمایه گذاری ابزاری است برای اینکه آینده شاد تری داشته باشید. به همین ترتیب واحدهای اقتصادی از قبیل اشخاص حقیقی و حقوقی باید به این مطلب توجه لازم را داشته باشند.

تعریف سرمایه گذاری

نوعی دارایی است که واحد اقتصادی برای افزایش منافع اقتصادی نگهداری میکند. منظور از منافع اقتصادی سود سهام، سود تضمین شده، افزایش ارزش سرمایه گذاری، اجاره یا مزایای ناشی از مناسبات تجاری (شامل اعمال نفوذ و کنترل بر واحدهای اقتصادی دیگر) میباشد.

طبقه بندی انواع سرمایه گذاری ها

۱ سرمایه گذاری های کوتاه مدت (جاری): اگر سرمایه گذاری انجام شده توسط یک شرکت به منظور نگهداری برای مدت طولانی نباشد، به این نوع سرمایه گذاری، سرمایه گذاری کوتاه مدت گفته میشود.

سرمایه گذاری های کوتاه مدت دارای ویژگیهای زیر هستند:

دسترسی آبی به وجوه نقد در هنگام نیاز تأمین حداکثر سود ممکن از آن قسمت از وجوه نقدی که در کوتاه مدت مورد نیاز نیست.

به حداقل رساندن احتمال زیان ناشی از افزایش قیمتها و حفظ قدرت خرید پول

۲ سرمایه گذاری های بلند مدت (غیر جاری): اگر سرمایه گذاری یک شرکت به قصد نگهداری برای مدت طولانی انجام گیرد به طوری که شرایط زیر برای آن وجود داشته باشد به این نوع سرمایه گذاری، سرمایه گذاری بلند مدت اطلاق میشود. این شرایط عبارتند از:

سرمایه گذاری های که برای اعمال نفوذ و کنترل سیاستهای مالی و عملیاتی در واحد سرمایه پذیر انجام میشود.

سرمایه گذاری های که برای حفظ و گسترش فعالیتها و روابط تجاری انجام میشود.

سرمایه گذاری های که نمیتوان آنها را واگذار کرد یا واگذاری آنها نتایج قابل توجهی برای واحد اقتصادی سرمایه گذار دارد.

سرمایه گذاری های که با قصد استفاده مستمر توسط واحد تجاری نگهداری میشود و هدف از آن کسب درآمد یا رشد سرمایه میباشد.

انواع سرمایه گذاری ها از نظر دسترسی به بازار

الف) سرمایه گذاری های سریع معامله در بازار: نوعی سرمایه گذاری است که دارای بازاری فعال، آزاد و قابل دسترس بوده و عموم افراد بتوانند وارد بازار شده یا از آن خارج شوند. قیمتهای معاملاتی در این نوع بازار معلوم و مشخص است. سرمایه گذاری در سهام شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار یک نوع سرمایه گذاری سریع معامله در بازار محسوب میشود.

ب) سایر سرمایه گذاریها: شامل سرمایه گذاری های است که به صورت خرید سهام سایر واحدهای تجاری و یا سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت بانکی میباشد. لازم به ذکر است سرمایه گذاری سریع معامله در بازار میتواند در قالب کوتاه مدت یا بلند مدت طبقه بندی شود. بنابراین سریع معامله بودن ارتباطی با طبقه بندی سرمایه گذاری در قالب کوتاه مدت یا بلند مدت ندارد.

حسابداری تحصیل سرمایه گذاریها

هر نوع سرمایه گذاری (چه کوتاهمدت و چه بلند مدت) در تاریخ تحصیل به بهای تمام شده در حساب ها ثبت میشود. بهای تمام شده سرمایه گذاری عبارت است از بهای خرید به اضافه کارمزد کارگزار، حق الزحمه مشاور و سایر مخارج مستقیمی که برای تحصیل سرمایه گذاری صرف میشود.

اگر سرمایه گذاری در سهام به صورت نقد خریداری و تحصیل شود، در این صورت برای ثبت این رویداد، حساب سرمایه گذاری در دارایی مورد نظر بدهکار و حساب موجودی نقد بستانکار میگردد.

اگر سرمایه گذاری در سهام در قبال واگذاری دارایی های غیر نقد از جمله زمین، ساختمان و... باشد، بهای تمام شده سرمایه گذاری معادل ارزش منصفانه دارایی واگذار شده خواهد بود. البته چنانچه ارزش منصفانه سرمایه گذاری تحصیل شده با سهولت بیشتری قابل تعیین باشد، ارزش منصفانه سرمایه گذاری تحصیل شده به عنوان بهای تمام شده آن خواهد بود. برای ثبت این رویداد، حساب سرمایه گذاری در سهام مورد نظر بدهکار و حساب زمین یا ساختمان یا... بستانکار میگردد.

حسابداری سرمایه گذاری ها در طول مدت نگهداری آنها

حسابداری سرمایه گذاری ها در طول مدت نگهداری آنها شامل دریافت سود سهام و سود یا زیان ناشی از نوسانات قیمت بازار میباشد.

دریافت سود سهام

در طول مدتی که سرمایه گذاری در اختیار واحد تجاری است ممکن است سود سهام بابت سرمایه گذاری انجام شده از شرکت سرمایه پذیر دریافت شود. درآمد (سود) حاصل از سرمایه گذاری در سهام در هنگام تصویب مجمع عمومی شرکت سرمایه پذیر شناسایی میشود. به عبارت دیگر ممکن است این سود به صورت نقدی یا غیر نقدی یا سود سهمی بین صاحبان سهام توزیع گردد که در این صورت در تاریخ تصویب سود میبایست درآمد حاصل از سرمایه گذاری در حساب ها ثبت شود.

سود سهمی (سهام جایزه):

در برخی مواقع شرکت سرمایه پذیر به منظور حفظ نقدینگی بهجای پرداخت سود نقدی، اقدام به توزیع سود سهمی (سهام جایزه) بین سهامداران خود مینماید. سود سهمی سودی است که به صورت سهام از محل سود انباشته، صرف سهام و یا اندوخته ها (به استثنای اندوخته قانونی) به نسبت تعداد سهام قبل از تصویب سود سهمی بین سهامداران توزیع میگردد. به عبارت دیگر توزیع سود سهمی همان افزایش سرمایه از محل سود انباشته یا صرف سهام یا اندوخته ها است.

ارزیابی سرمایه گذاری های کوتاه مدت در پایان سال مالی

سرمایه گذاری های کوتاه مدت میبایست در پایان دوره مالی به یکی از دو روش زیر ارزیابی و در ترازنامه منعکس شود:

۱ روش ارزش بازار برای سرمایه گذاری های سریع معامله یا خالص ارزش فروش برای سایر سرمایه گذاری ها

هنگامیکه واحد تجاری دارای سرمایه گذاری کوتاه مدت سریع معامله باشد و روش ارزش بازار برای سرمایه گذاری های سریع معامله مورد استفاده قرار میگیرد، میبایست ارزش دفتری سرمایه گذاری مورد نظر را با ارزش بازار آن مورد مقایسه قرار داد و اختلاف بین این دو ارزش را در حساب ها ثبت نمود. چنانچه واحد تجاری دارای سایر سرمایه گذاری ها باشد و از روش خالص ارزش فروش برای ارزیابی سرمایه گذاری های کوتاه مدت استفاده نماید، در این صورت میبایست ارزش دفتری سرمایه گذاری ها را با خالص ارزش فروش آن در تاریخ ارزیابی، مورد مقایسه قرار داد، افزایش و کاهش ارزش سرمایه گذاری را در حساب ها ثبت کرد.

۲ روش اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش

در این روش بهای تمام شده سرمایه گذاری با خالص ارزش فروش سرمایه گذاری مورد نظر مقایسه میشود.

برای محاسبه خالص ارزش سرمایه گذاری از دستور زیر استفاده می نمایم:

هزینه های مربوط به فروش - ارزش فروش در بازار = خالص ارزش فروش

نه سود داریم نه زیان \Rightarrow بهای تمام شده سرمایه گذاری = خالص ارزش فروش: اگر
 ثبت نمی شود \Rightarrow افزایش ارزش داریم \Rightarrow بهای تمام شده سرمایه گذاری > خالص ارزش فروش: اگر
 ثبت می شود \Rightarrow کاهش ارزش داریم \Rightarrow بهای تمام شده سرمایه گذاری < خالص ارزش فروش: اگر

بنابراین فقط برای حالت سوم باید ثبت زیر را انجام داد:

هزینه کاهش ارزش سرمایه گذاری ها xxx
 ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاری ها xxx

اگر در سال مالی بعد از خرید سرمایه گذاری، بهای تمام شده آن از مبلغ خالص ارزش فروش بیشتر باشد، ذخیره قابل ثبت در حسابها، اختلاف بین مبلغ تفاوت بین بهای تمام شده و خالص ارزش فروش با مانده ذخیره سال قبل خواهد بود و ثبت آن به صورت زیر میباشد:

هزینه کاهش ارزش سرمایه گذاری ها xxx
 ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاری ها xxx

سبد سهام (پرتفوی)

مجموعه ای از سهام هایی هستند که در تاریخهای مختلف خریداری شده و توسط سرمایه گذار نگهداری شده اند. هدف از سرمایه گذاری در سهام شرکتها، افزایش درآمد حاصل از سرمایه گذاری میباشد. درآمد حاصل از سرمایه گذاری میتواند به

صورت دریافت سود سهام یا افزایش قیمت سهام باشد. در این مورد سرمایه گذار دو عامل را مورد توجه قرار میدهد تا به این هدف دست یابد:

تنوع بخشی به سرمایه گذاری در سهام شرکتهای مختلف سبد سرمایه گذاری
وزن سرمایه گذاری در سهام شرکتهای مختلف در سبد سرمایه گذاری

ارزیابی سرمایه گذاریهای بلند مدت در پایان سال مالی

سرمایه گذاری های بلند مدت میبایست در پایان دوره مالی به یکی از دو روش زیر ارزیابی و در ترازنامه منعکس شود:

بهای تمام شده پس از کسر ذخیره کاهش دائمی در ارزش

منظور از کاهش دائمی در ارزش، کاهشی است که انتظار بازیافته آن در بلند مدت نمیرود. در این روش ارزیابی سرمایه گذاری باید بر مبنای تک تک ارقام سرمایه گذاری انجام شود و از این رو، ذخیره کاهش ارزش بر مبنای تک تک ارقام سرمایه گذاری ها تعیین میشود.

مثال: شرکت ستاره در ۱۵ شهریور ۱۳۹۶ برای اهداف بلندمدت اقدام به سرمایه گذاریهای زیر میکند.

نام شرکت سرمایه پذیر	بهای تمام شده	ارزش بازار در پایان سال ۱۳۹۶	ارزش بازار در پایان سال ۱۳۹۷
شرکت ابوریحان	۷۵'۰۰۰'۰۰۰	۷۰'۰۰۰'۰۰۰	۷۴'۰۰۰'۰۰۰
شرکت خوارزمی	۸۲'۰۰۰'۰۰۰	۸۴'۰۰۰'۰۰۰	۸۱'۰۰۰'۰۰۰
شرکت رازی	۶'۰۰۰'۰۰۰	۸'۰۰۰'۰۰۰	۷'۰۰۰'۰۰۰
شرکت ابن سینا	۶۰'۰۰۰'۰۰۰	۵۸'۰۰۰'۰۰۰	۵۷'۰۰۰'۰۰۰

با فرض اینکه روش حسابداری سرمایه گذاریها، بهای تمام شده پس از کسر ذخیره کاهش دائمی در ارزش باشد، مطلوب است: ارائه ثبتهای لازم.

۱۳۹۶/۰۶/۱۵:

سرمایه گذاری بلندمدت شرکت ابوریحان	۷۵'۰۰۰'۰۰۰
سرمایه گذاری بلندمدت شرکت خوارزمی	۸۲'۰۰۰'۰۰۰
سرمایه گذاری بلندمدت شرکت رازی	۶'۰۰۰'۰۰۰
سرمایه گذاری بلندمدت شرکت ابن سینا	۶۰'۰۰۰'۰۰۰
موجودی نقد	۲۲۳'۰۰۰'۰۰۰

ثبت کاهش ارزش سرمایه گذاری بلندمدت در سهام شرکتهای

در پایان سال ۱۳۹۶ اگر ارزش سهام کمتر از بهای تمام شده باشد، کاهش ارزش محسوب شده و چنانچه این کاهش دائمی باشد، ثبت آن به شرح زیر خواهد بود:

۱۳۹۶/۱۲/۲۹

هزینه کاهش ارزش سرمایه گذاری ها ۷'۰۰۰'۰۰۰
ذخیره کاهش دائمی در ارزش سرمایه گذاری شرکت ابوریحان ۵'۰۰۰'۰۰۰
ذخیره کاهش دائمی در ارزش سرمایه گذاری شرکت ابن سینا ۲'۰۰۰'۰۰۰

ثبت کاهش ارزش سرمایه گذاریهای شرکت ستاره

هزینه کاهش دائمی در ارزش سرمایه گذاریها یک حساب سود و زیانی است. ذخیره کاهش ارزش نیز یک حساب دائمی است و در ترازنامه از مبلغ سرمایه گذاری کسر میشود. ثبت های لازم در پایان سال ۱۳۹۷ با فرض آنکه کاهش ارزش رخ داده در سرمایه گذاری در سهام شرکتها دائمی باشد به صورت زیر است:

۱۳۹۷/۱۲/۲۹

ذخیره کاهش دائمی ارزش سرمایه گذاریها شرکت ابوریحان ۴'۰۰۰'۰۰۰
درآمد حاصل از افزایش ارزش سرمایه گذاریها ۴'۰۰۰'۰۰۰

ثبت برگشت از ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاریها

۱۳۹۷/۱۲/۲۹

هزینه کاهش ارزش سرمایه گذاریها ۲'۰۰۰'۰۰۰
ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاریها - شرکت خوارزمی ۱'۰۰۰'۰۰۰
ذخیره کاهش دائمی ارزش سرمایه گذاریها - شرکت ابن سینا ۱'۰۰۰'۰۰۰

ثبت ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاریها

فروش سرمایه گذاری های کوتاه مدت

روش ارزیابی سرمایه گذاری نقش به سزایی در ثبت فروش سرمایه گذاری های کوتاهمدت دارد. چنانچه روش ارزیابی سرمایه گذاری ارزش بازار باشد، در هنگام فروش سرمایه گذاری لازم است ارزش دفتری مربوط به آن از حساب ها خارج شود. چنانچه روش ارزیابی، اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش باشد صرفاً بهای تمام شده سرمایه گذاری واگذار شده از حساب ها خارج میشود. لازم است بدانیم که سرمایه گذاری واگذار شده به مبلغ خالص دریافتی یا قابل دریافت در حساب ها منعکس میشود. به عبارت دیگر مبلغ خالص دریافتی عبارت است از قیمت فروش منهای کارمزد کارگزار، مالیات فروش و حق الزحمه مشاوره. در این صورت (چنانچه از روش اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش برای ارزیابی سرمایه گذاریها استفاده میشود) لازم است خالص ارزش فروش با بهای تمام شده مورد مقایسه قرار گیرد. چنانچه بهای تمام شده کمتر از خالص ارزش فروش باشد، سود ناشی از واگذاری سرمایه گذاری وجود خواهد داشت و بر عکس.

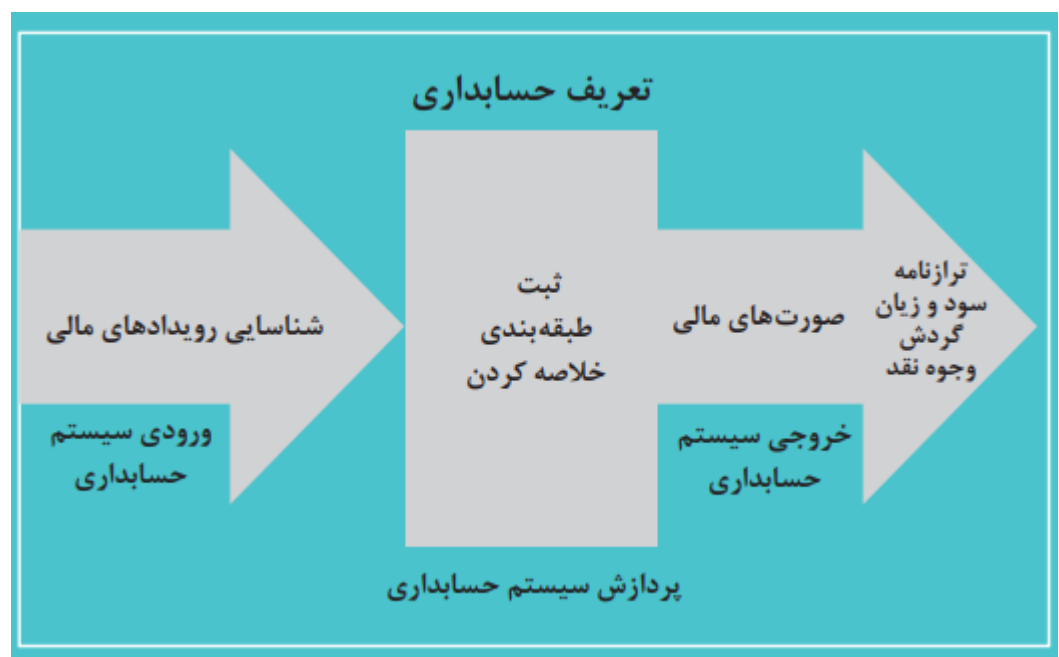
سود تضمین شده اوراق مشارکت

معمولا پرداخت سود اوراق مشارکت توسط منتشرکننده تضمین میشود و این سود میتواند توسط سرمایه گذار در مقاطع زمانی و سررسیدهای سه ماهه، شش ماهه یا سالانه دریافت شود. این سود به عنوان درآمد واحد سرمایه گذار محسوب شده و در سررسید مشخص شده قابل ثبت میباشد.

فروش اوراق مشارکت

وقتی شرکت سرمایه گذار اوراق مشارکت را میفروشد، حساب سرمایه گذاری به میزان بهای تمام شده اوراق مشارکت بستانکار می شود و هرگونه تفاوت در خالص مبلغ فروش (قیمت فروش منهای حق الزحمه کارگزار) و بهای تمام شده اوراق مشارکت را به عنوان سود یا زیان حاصل از فروش اوراق ثبت مینماید.

پودمان ۴ : صورتهای مالی

محصول نهایی فرایند حسابداری مالی، ارائه اطلاعات مالییه استفاده کنندگان مختلف، اعم از استفاده کنندگان داخلی و استفاده کنندگان خارج از واحد تجاری، در قالب گزارشهای حسابداری است. آن گروه از گزارشهای حسابداری که با هدف تأمین نیازهای اطلاعاتی استفاده کنندگان خارج از واحد تجاری تهیه و ارائه میشود، در حیطه عمل گزارشگری مالی قرار میگیرد. صورتهای مالی، بخش اصلی فرایند گزارشگری مالی را تشکیل میدهد. صورتهای مالی حداقل به طور سالانه و در راستای رفع نیازهای مشترک اطلاعاتی طیف وسیعی از استفاده کنندگان تهیه و ارائه میشود. سایر گزارشهای مالی از جمله گزارشهای مالی با اهداف خاص، جزء صورتهای مالی تلقی نمیشود.

هدف صورتهای مالی

هدف صورتهای مالی، ارائه اطلاعاتی تلخیص و طبقه بندی شده درباره وضعیت مالی و انعطاف پذیری مالی واحد تجاری است که برای طیفی گسترده از استفاده کنندگان صورت های مالی در اتخاذ تصمیمات اقتصادی مفید واقع شود. صورتهای مالی

همچنین نتایج ایفای وظیفه مباشرت مدیریت یا حساب دهی آنها را در قبال منابعی که در اختیارشان قرار گرفته است، نشان میدهد. به منظور دستیابی به این هدف در صورت های مالی یک واحد تجاری اطلاعاتی درباره موارد زیر ارائه میشود:

الف) دارایی ها - ب) بدهی ها - ج) حقوق صاحبان سرمایه - د) درآمد ها - ه) هزینه ها - و) جریان های نقدی.

مسئولیت صورت های مالی

مسئولیت تهیه و ارائه صورتهای مالی با هیئت مدیره یا سایر ارکان اداره کننده واحد تجاری است.

اجزای صورت های مالی

مجموعه کامل صورتهای مالی شامل اجزای زیر است:

- الف) صورت وضعیت مالی به تاریخ پایان دوره - ب) صورت سود و زیان برای دوره
پ) صورت سود و زیان جامع برای دوره - ت) صورت تغییرات در حقوق مالکانه برای دوره
ث) صورت جریانهای نقدی برای دوره
ج) یادداشت های توضیحی، شامل اهم رویه های حسابداری و سایر اطلاعات توضیحی
چ) اطلاعات مقایسه های دوره قبل
ح) صورت وضعیت مالی به تاریخ ابتدای دوره قبل، چنانچه واحد تجاری یک رویه حسابداری را با تسری به گذشته به کار گیرد یا اقلام صورتهای مالی را با تسری به گذشته تجدید ارائه نماید، یا اقلام صورت های مالی را تجدید طبقه بندی کند.

عنوان هر یک از صورت های مالی باید شامل موارد زیر باشد:

- الف) نام واحد گزارشگر و شکل حقوقی آن
ب) نام صورت مالی
ج) تاریخ و دوره زمانی گزارشگری
د) واحد پول گزارشگری
ه) سطح گرد کردن (رند کردن) مبالغ مندرج در صورت های مالی.

عناصر صورتهای مالی عبارتند از:

دارایی - بدهی - حقوق صاحبان سهام - درآمد - هزینه - آورده صاحبان سهام - ستاده صاحبان سهام

ترازنامه

ترازنامه، وضعیت مالی یک واحد تجاری را که در برگیرنده منابع اقتصادی تحت کنترل آن ساختار مالی آن، میزان نقدینگی و توان بازپرداخت بدهی ها و ظرفیت سازگاری آن با تغییرات محیط عملیاتی است، نشان میدهد. اطلاعات درباره وضعیت مالی در ترازنامه ارائه میشود. ترازنامه را همچنین صورت وضعیت مالی نیز گویند.

ترازنامه صورت حسابی است که وضعیت مالی واحد تجاری را در یک مقطع زمانی مشخص نشان میدهد.

وضعیت مالی شامل اطلاعاتی در رابطه با دارایی ها، بدهی ها و حقوق صاحبان سهام میباشد.

عناصر ترازنامه

ترازنامه صورت دارایی ها، بدهی ها و تفاوت این دو یعنی حقوق صاحبان سرمایه در یک مقطع زمانی مشخص است. ترازنامه نماد معادله اساسی حسابداری است:

دارایی ها = بدهی ها + حقوق صاحبان سرمایه

تعریف بدهی: بدهی عبارت از تعهد انتقال منافع اقتصادی توسط واحد تجاری ناشی از معاملات یا سایر رویدادهای گذشته است. تعریف بدهی مستلزم وجود تعهدی مبنی بر انتقال منافع اقتصادی است. بیشتر بدهی ها ناشی از تعهدات قانونی است. تعهد قانونی شرط کافی برای وجود بدهی است چرا که ذینفع میتواند بر خروج منافع اقتصادی جهت تسویه تعهد اصرار ورزید.

حقوق صاحبان سرمایه: عبارت از باقیماندهای است که از کسر جمع بدهی های واحد تجاری از جمع دارایی های آن حاصل میشود.

ترازنامه باید حداقل حاوی اقلام اصلی زیر باشد

الف) دارایی های ثابت مشهود

ب) دارایی های نامشهود

ج) سرمایه گذاری ها

د) موجودی مواد و کالا

ه) حساب ها و اسناد دریافتی تجاری و سایر حساب ها و اسناد دریافتی

و) موجودی نقد

ز) حساب ها و اسناد پرداختی تجاری و سایر حساب ها و اسناد پرداختی

ح) ذخیره مالیات

ط) ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان

ی) بدهی های بلند مدت

ک) سرمایه

ل) سود و زیان انباشته و اندوخته ها.

طبقه بندی اقلام ترازنامه

ترازنامه ای که در آن داراییها و بدهی ها به جاری و غیر جاری تقسیم بندی میشود، ترازنامه طبقه بندی شده نامیده میشود.

سودمندی ترازنامه

ترازنامه با ارائه اطلاعاتی پیرامون داراییها و بدهی ها و حقوق صاحبان سرمایه، مبنایی را برای محاسبه بازده عملیات و ارزیابی ساختار سرمایه شرکت فراهم میکند. همچنین، استفاده کنندگان، برای تعیین ریسک شرکت و جریانهای نقد آتی، از اطلاعات

ترازنامه استفاده میکنند. در این رابطه، تحلیلگران از ترازنامه برای تعیین نقدینگی شرکت، توانایی پرداخت بدهی و انعطاف پذیری مالی استفاده می کنند.

همانطور که مطرح شد نقدینگی، مدت زمانی که انتظار می رود طی آن یک دارایی فروخته شده یا به گونه ای دیگر به وجه نقد تبدیل شود، یا مدت زمانی که انتظار می رود بدهی ها تسویه گردد را نشان می دهد. اعتبار دهندگان به نسبت های نقدینگی کوتاه مدت، مانند نسبت وجوه نقد به بدهی های کوتاه مدت، علاقه مند هستند. این نسبت ها نشان می دهند که آیا یک شرکت منابع کافی برای پرداخت تعهدات جاری و سررسید شده در اختیار دارد. به صورت مشابه، سهام داران، نقدینگی را به منظور ارزیابی امکان تقسیم سود یا بازخرید سهام، مورد توجه قرار می دهند. به طور کلی، نقدینگی بالا تر، ریسک ورشکستگی (عدم توانایی پرداخت بدهی ها) شرکت را کاهش می دهد.

محدودیت های ترازنامه

برخی از مهمترین محدودیت های ترازنامه به شرح زیر است:

۱- اغلب داراییها و بدهیهایی که در ترازنامه گزارش میشوند با استفاده از مبنای بهای تمام شده تاریخی اندازه گیری میشوند. در نتیجه، ترازنامه، اغلب به دلیل عدم گزارش ارزشهای منصفانه، مورد انتقاد واقع شده است.

۲- در تعیین بسیاری از اقلام گزارش شده در ترازنامه، شرکت، از برخی قضاوتها و برآوردها استفاده میکند. برای مثال یک شرکت خودروسازی در ترازنامه خود، میزان حسابهای دریافتنی که وصول خواهد شد، عمر مفید انبارها و تعداد اتومبیلهایی که تحت گارانتی، مرجوع میشوند را تخمین میزند.

۳- ترازنامه بسیاری از اقلام دارای ارزش مالی که شرکت قادر به اندازه گیری معقولانه آنها نیست را حذف مینماید. برای مثال، دانش و مهارت پرسنل شرکت آلفا در توسعه تراشه های رایانه ای جدید، مهمترین دارایی این شرکت بزرگ محسوب میشود. با اینحال به دلیل اینکه شرکت آلفا نمیتواند، به طور قابل اتکایی، میزان ارزش پرسنل و سایر داراییهای نامشهود خود، مانند مشتریان دائمی و شهرت و اعتبار را اندازه گیری نماید، نمیتواند این اقلام را در ترازنامه خود شناسایی کند. به طور مشابه بسیاری از بدهی ها در ترازنامه گزارش نمیشوند.

شکل (فرمت) ارائه ترازنامه

سه شیوه معمول جهت تهیه ترازنامه وجود دارد:

۱ شکل حساب T: شکل سنتی تهیه ترازنامه است در این شکل ارائه، داراییها در سمت راست ترازنامه و بدهیها و حقوق صاحبان سرمایه، در بخشهای جداگانه در سمت چپ نمایش داده میشوند.

۲ شکل گزارشی: به روشی مشابه روش اول تهیه میشود با این تفاوت که در آن ابتدا داراییها نوشته شده و سپس بدهیها و حقوق صاحبان سهام به جای انعکاس در سمت چپ ترازنامه، در ادامه داراییها آورده میشود.

۳ شکل وضعیت مالی: تأکید آن بر سرمایه در گردش و نیز خالص داراییهایی است که از محل حقوق صاحبان سهام، تأمین مالی شده است.

فرمت کلی ترازنامه در شکل وضعیت مالی

xxxxxx	دارایی های جاری
(xxxxxx)	کسر می شود: بدهی های جاری
xxxxxx	سرمایه در گردش
xxxxxx	دارایی های بلندمدت (به تفکیک)
xxxxxx	جمع
(xxxxxx)	کسر می شود: بدهی های بلندمدت
xxxxxx	خالص دارایی ها که از منابع زیر تأمین مالی شده
xxxxxx	حقوق صاحبان سهام (اقلام به تفکیک)

یکی از متداولترین اشکال ارائه ترازنامه که توسط شرکتها مورد استفاده قرار میگیرد، شکل حسابی T است.

صورت سود و زیان

یکی از گزارشهای حسابداری که درآمدهای فروش و هزینه های یک دوره مالی را تلخیص میکند، صورتحساب سود و زیان نامیده میشود. از لحاظ فنی، صورتحساب سود و زیان در رده پایین تراز ترازنامه قرار میگیرد زیرا اقلامی را منعکس میکند که نتیجه عملیات شخصیت حسابداری در یک دوره مالی است و این صورت، مشروحا موجب تغییر یکی از اقلام مشخص ترازنامه یعنی سود انباشته میگردد. هرچند، از دیدگاه عده ای از حسابداران و استفاده کنندگان صورتهای مالی، اطلاعات مندرج در صورتحساب سود و زیان به مراتب مهمتر از اطلاعات منعکس در ترازنامه است زیرا صورتحساب سود و زیان، نتایج عملیات را گزارش میکند و دلیل سودآوری یا زیان دهی شخصیت حسابداری را نشان میدهد

اطلاعاتی که در صورت سود و زیان یا در یادداشتهای توضیحی افشا میشود:

برای برجسته کردن اجزای عملکرد مالی که ممکن است از نظر تکرار، توان ایجاد سود یا زیان و قابلیت پیش بینی با یکدیگر تفاوت داشته باشند، هزینه ها به طبقات فرعی تقسیم میشود. این طبقه بندی، به دو روش انجام میشود. اولین روش طبقه بندی: روش "ماهیت هزینه" است. واحد تجاری، هزینه ها را براساس ماهیت آنها (برای مثال، استهلاک، مواد اولیه مصرف شده، هزینه حمل و نقل، هزینه مزایای کارکنان و هزینه های تبلیغات) در صورت سود و زیان تجمیع میکند و آنها را به کارکردهای واحد تجاری، تخصیص مجدد نمیدهد. به کارگیری این روش ساده است، زیرا تخصیص هزینه ها براساس کارکرد، ضرورتی ندارد. نمونه ای از طبقه بندی با استفاده از روش ماهیت هزینه به شرح زیر است:

xxx	درآمد عملیاتی
xxx	سایر درآمدها
x	مواد اولیه و ملزومات مصرف شده
x	هزینه مزایای کارکنان
x	هزینه استهلاک دارایی های ثابت مشهود و دارایی های نامشهود
x	سایر هزینه ها
(x)	جمع هزینه ها
xx	سود قبل از مالیات

دومین روش طبقه بندی: روش "کارکرد هزینه" یا روش "بهای تمام شده فروش" است. در این روش هزینه ها براساس کارکرد آنها، به عنوان بخشی از بهای تمام شده فروش یا، برای مثال، هزینه های فروش یا هزینه های اداری طبقه بندی میشوند. در این روش، حداقل، واحد تجاری بهای تمام شده فروش را جدا از سایر هزینه ها افشا میکند. این روش در مقایسه با روش طبقه بندی هزینه ها براساس ماهیت، میتواند اطلاعات مربوط تری برای استفاده کنندگان فراهم کند، اما تخصیص هزینه ها به کارکردها، ممکن است مستلزم تخصیص اختیاری و اعمال قضاوت قابل ملاحظه باشد.

صورت سود و زیان چند مرحله ای

صورت سود و زیان چند مرحله ای، به این دلیل به این نام خوانده میشود که چندین مرحله در تعیین سود خالص را نشان میدهد. دو مرحله از این مراحل به فعالیتهای عملیاتی اصلی شرکت مربوط است. همچنین، یک صورت سود و زیان چند مرحله ای بین فعالیتهای عملیاتی و فعالیتهای غیرعملیاتی تمایز قائل میشود. سرانجام، این صورت مالی، اجزای میانی سود (زیان) را برجسته میکند و گروه های فرعی هزینه ها را نشان میدهد. صورت سود و زیان چندمرحله ای با ارائه درآمد فروش آغاز میشود. پس از آن حسابهای کاهنده درآمد فروش، شامل برگشت از فروش و تخفیفات و تخفیفات نقدی فروش، کسر میشود تا فروش خالص به دست آید.

سود خالص

شرکتها بهای تمام شده کالای فروش رفته را از درآمد فروش کسر میکنند تا **سود (زیان) ناخالص** به دست آید. شرکتها برای این محاسبه از فروش خالص استفاده میکنند.

فعالیت های غیر عملیاتی

فعالیتهای غیر عملیاتی، از درآمدها، هزینه ها، سود ها و زیان های مختلفی تشکیل شده است که به عملیات اصلی شرکت مربوط نمیشوند. هنگامی که اقلام غیر عملیاتی وجود نداشته باشند، سود (زیان) عملیاتی همان سود (زیان) خالص است. بنابراین سود (زیان) عملیاتی به صورت شفافیت نتایج عملیات عادی شرکت را مشخص میکند. نتایج فعالیت های غیر عملیاتی، در بخش سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی نشان داده میشوند.

سایر درآمدها و سود های غیر عملیاتی

درآمد سود تضمین شده ناشی از اسناد دریافتی و سپرده های بانکی

درآمد سود سهام ناشی از سرمایه گذاری در سهام سایر شرکت

درآمد اجاره ناشی از اجاره دادن زمین یا ساختمان

سود غیر عملیاتی ناشی از فروش دارایی های ثابت مشهود

سایر هزینه ها و زیان های غیر عملیاتی

هزینه سود تضمین شده اسناد پرداختی و تسهیلات دریافتی از بانکها

خسارات حوادث ناشی از حوادث طبیعی یا انسانی

زیان های غیر عملیاتی ناشی از فروش یا کنار گذاری دارایی های ثابت مشهود

زیانهای غیر عملیاتی ناشی از اعتصاب کارکنان و تأمین کنندگان مواد اولیه

صورت سود و زیان یک مرحله ای

یک قالب دیگر صورت سود زیان، صورت سود و زیان یک مرحله ای است. نام این صورت مالی به این دلیل انتخاب شده است که تنها در طی یک مرحله با کسر کل هزینه ها از کل درآمدها سود (زیان) خالص تعیین میشود.

در یک صورت سود و زیان یک مرحله ای، تمامی اطلاعات در دو گروه طبقه بندی میشوند:

۱- درآمدها که شامل هر دوی درآمدهای عملیاتی و سایر درآمدها و سودهای غیرعملیاتی است؛

۲- هزینه ها که شامل بهای تمام شده کالای فروش رفته، هزینه های عملیاتی و سایر هزینه ها و زیانهای غیرعملیاتی است.

دو دلیل اصلی برای استفاده از قالب یک مرحله ای صورت سود و زیان وجود دارد:

۱- شرکت تا زمانی که کل درآمدها بیش از کل هزینه ها نباشد، هیچگونه سودی شناسایی نمیکند.

۲- این قالب ساده تر است و خواندن آن آسانتر است. با این وجود صورت سود و زیان چندمرحله ای اطلاعات بیشتری را نشان میدهد و تهیه آن متداولتر است.

صورت های مالی نمونه

تغییرات اساسی در صورتهای مالی جدید براساس استانداردهای حسابداری جدید به روزرسانی شده و تعداد صورتهای مالی اساسی از چهار صورت مالی به پنج صورت مالی افزایش یافته است که به شرح زیر میباشد:

صورت سود و زیان - صورت سود و زیان جامع - صورت وضعیت مالی - صورت تغییرات در حقوق مالکانه - صورت جریانهای

نقدی

❖ فصل دوم: نکات مهم دانش فنی تخصصی رشته حسابداری پایه دوازدهم کد ۲۱۲۲۵۱

- ۱- نظام اطلاعاتی دقیق و جامع، لازمه توسعه نظام مالیاتی است و این دسترسی به اطلاعات اقتصادی و مالی افراد نقش تعیین کننده ای در وضع دقیق و صحیح مالیات دارد و در حمایت‌های قانونی دولت نیز نقش مهمی را ایفا میکند.
- ۲- صورت معاملات فصلی سندی مهم در نظام اقتصادی کشور است زیرا برای تعیین دقیق درآمد مشمول مالیات فعالان اقتصادی ماموران مالیاتی می توانند علاوه بر دفاتر قانونی (دفتر روزنامه و کل) و دفاتر مشاغل (درآمد و هزینه) به صورت حساب های مؤدی نیز استناد نمایند.
- ۳- براساس آخرین تغییرات انجام شده در روش ارسال گزارشات خرید و فروش فصلی، اطلاعات خریدهای انجام شده از اشخاص حقیقی را که مبلغ آنها کمتر از ۵% حد نصاب معاملات کوچک است میتوان به صورت تجمیعی ثبت نمود یعنی می توان این موارد را با هم جمع و در گزارش ارسالی ثبت نمود.
- ۴- نقطه شروع فرایند ثبت نام الکترونیک جهت دریافت شماره اقتصادی، مرحله پیش ثبت نام میباشد. در این مرحله اطلاعات پایه ای از شما دریافت میشود. شماره تلفن همراه شما تأیید شده و لازم است شما تأییدیه پستی مرتبط با کدپستی محل فعالیت را در سیستم بارگذاری نمایید.
- ۵- به اعتباری که خریدار برای واردات به کشور خود گشایش می کند اعتبار وارداتی و این اعتبار از لحاظ فروشنده کالا که در کشور دیگر قرار دارد اعتبار صادراتی می باشد.
- ۶- پروفورما یا پیش فاکتور : پس از انجام مکاتبات و مذاکرات بین خریدار و فروشنده و نهایی شدن شرایط معامله، فروشنده پیش فاکتور صادر می نماید. پروفورما، اولین سند معامله بین المللی است که شرایط معامله در آن ذکر گردیده، از این سند در مراحل مجوز ثبت سفارش، گشایش اعتبار اسنادی و ترخیص کالا استفاده میشود و در نتیجه فاکتور براساس اطلاعات موجود در پروفورما صادر می گردد.
- ۷- ثبت سفارش نوعی مجوز ورود برای کالاهای خارجی خریداری شده است که در سیستم وزارت بازرگانی ثبت میشود. بر این اساس دریافت پیش فاکتور از فروشنده و ثبت سفارش از مراحل اولیه واردات کالا است.
- ۸- فرم ثبت سفارش پر نشده فاقد ارزش بوده و برگ عادی تلقی میگردد که پس از تکمیل مشخصات متقاضی کالا از روی مندرجات پروفورما توسط وی و اخذ مجوزهای لازم و بررسی کارشناسی و ممهور نمودن مهر مخصوص و امضا کارشناس و درج شماره ثبت سفارش که ردیابی آن با این شماره امکان پذیر است، فرم ثبت سفارش دارای ارزش و اعتبار می گردد و طبق ماده ۸ قانون مقررات صادرات و واردات به آن مجوز ورود با مجوز ثبت سفارش نیز گفته می شود.
- ۹- در اظهار الکترونیکی صاحب کالا یا نماینده قانونی وی به استناد گواهی رقمی (دیجیتالی) تأیید شده از مراکز مجاز صدور گواهی مذکور به عنوان صاحب کالا یا نماینده قانونی اظهار کننده شناخته می شود.

- ۱۰- تعرفه گمرکی میزان حقوق ورودی قابل پرداخت برای ورود کالا میباشد. تعرفه گمرکی در بستر تاریخ مبتنی بر سیستم و روشهای خاصی از قبیل اداره گمرک، آمار، حمل و نقل، بیمه و غیره طراحی و مورد استفاده قرار میگیرد.
- ۱۱- بیمه نامه باربری حمل کالای وارداتی باربری وارداتی به حمل و نقلی گفته میشود که از یک کشور خارجی به ایران انجام گیرد. بیمه نامه باربری وارداتی خطراتی که کالاهای خریداری شده توسط شرکت ها و بازرگانان ایرانی از کشورهای مختلف جهان را تهدید می کند مورد پوشش قرار میدهد که این پوشش از کشور مبدأ "کشوری که کالا از آن خریداری شده". تا مقصد "انبار خریدار" می باشد.
- ۱۲- در مبادلات بین المللی برای آنکه طرفین قرارداد از مشخصات کامل کالای مورد مبادله و نحوه حمل، بسته بندی و شرایط پرداخت آن اطلاع کافی داشته باشند، اسنادی را مورد استفاده قرار میدهند تا مبین این موارد بوده و حتی المقدور ابهامی از نظر توافق های به عمل آمده وجود نداشته باشد.
- ۱۳- در حال حاضر متداول ترین نوع گشایش اعتبار اسنادی است که از طریق سیستم بانکی کشور با ارز آزاد طبق موافقت وزارت بازرگانی و ارائه ثبت سفارش کالا نزد یکی از بانک های کشور گشایش می شود.
- ۱۴- برای افتتاح اعتبارات اسنادی مدت دار، روند اخذ پیش دریافت از اینگونه اعتبارات مانند اعتبارات اسنادی دیداری میباشد در این نوع اعتبار شرط اول توافق خریدار و فروشنده برای عقد قرارداد و فروش براساس ارسال پروفورما از سوی فروشنده برای خریدار با درج شرط پرداخت ۱۸۰ روزه یا بیشتر تا یک سال در پروفورما می باشد که این شرط میتواند مدت به روز پس از انجام معامله اسناد یا پس از تاریخ حمل و در خاتمه پس از قبولی خریدار ذکر گردد.
- ۱۵- هزینه حقوق ورودی: مجموع حقوق گمرکی به اضافه سود بازرگانی را می گویند. وجوهی که گمرک از واردات کالا بنا بر تصویب دولت اخذ می کند. تعرفه گمرکی بستگی به نوع کالا و سیاست دولت دارد.
- ۱۶- بارنامه سندی است که حمل کننده یا نماینده وی پس از وصول کالا صادر می نماید حاکی از حمل کالای معینی از یک نقطه مبدا حمل به نقطه دیگر (مقصد حمل) با وسیله حمل مورد توافق در مقابل کرایه حمل معینی می باشد.
- ۱۷- در صورتی که حمل دریایی با کشتی باشد و در زمان بارگیری و یا تخلیه مشکلاتی از قبیل شورش، اعتصاب، جنگ و.. به وجود آید کاپیتان کشتی میتواند از بارگیری و یا تخلیه خودداری کند. این مورد نیز باید در قرارداد مشخص شود و در زمان فورس مازور طرفین باید بلافاصله موضوع را با تأیید اتاق بازرگانی محل به طرف دیگر به صورت کتبی اعلام نمایند.
- ۱۸- تعریف سرمایه گذاری: نوعی دارایی است که واحد اقتصادی برای افزایش منافع اقتصادی نگهداری میکند. منظور از منافع اقتصادی سود سهام، سود تضمین شده، افزایش ارزش سرمایه گذاری، اجاره یا مزایای ناشی از مناسبات تجاری (شامل اعمال نفوذ و کنترل بر واحدهای اقتصادی دیگر) می باشد.
- ۱۹- سرمایه گذاری راهی است برای اینکه در دورانی که درگیر زندگی روزمره هستید مقداری پول کنار بگذارید تا برای شما کار کند و در آینده از دسترنج کارتان بهره ببرید. در حقیقت، سرمایه گذاری ابزاری است برای اینکه آینده شاد تری داشته باشید. به همین ترتیب واحدهای اقتصادی از قبیل اشخاص حقیقی و حقوقی باید به این مطلب توجه لازم را داشته باشند.

۲۰- اگر سرمایه گذاری در سهام به صورت نقد خریداری و تحویل شود، در این صورت برای ثبت این رویداد، حساب سرمایه گذاری در دارایی مورد نظر بدهکار و حساب موجودی نقد بستانکار میگردد. اگر سرمایه گذاری در سهام در قبال واگذاری دارایی های غیر نقد از جمله زمین، ساختمان و... باشد، بهای تمام شده سرمایه گذاری معادل ارزش منصفانه دارایی واگذار شده خواهد بود.

۲۱- سید سهام (پرتفوی) مجموعه ای از سهامهایی هستند که در تاریخهای مختلف خریداری شده و توسط سرمایه گذار نگهداری شدهاند. هدف از سرمایه گذاری در سهام شرکتها، افزایش درآمد حاصل از سرمایه گذاری میباشد. درآمد حاصل از سرمایه گذاری میتواند به صورت دریافت سود سهام یا افزایش قیمت سهام باشد.

۲۲- بهای تمام شده پس از کسر ذخیره کاهش دائمی در ارزش منظور از کاهش دائمی در ارزش، کاهش است که انتظار بازیافته آن در بلند مدت نمیرود. در این روش ارزیابی سرمایه گذاری باید بر مبنای تک تک اقلام سرمایه گذاری انجام شود و از این رو، ذخیره کاهش ارزش بر مبنای تک تک اقلام سرمایه گذاری ها تعیین می شود.

۲۳- روش ارزیابی سرمایه گذاری نقش به سزایی در ثبت فروش سرمایه گذاری های کوتاه مدت دارد. چنانچه روش ارزیابی سرمایه گذاری ارزش بازار باشد، در هنگام فروش سرمایه گذاری لازم است ارزش دفتری مربوط به آن از حساب ها خارج شود. چنانچه روش ارزیابی، اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش باشد صرفا بهای تمام شده سرمایه گذاری واگذار شده از حساب ها خارج میشود.

۲۴- هزینه کاهش دائمی در ارزش سرمایه گذاریها یک حساب سود و زیانی است. ذخیره کاهش ارزش نیز یک حساب دائمی است و در ترازنامه از مبلغ سرمایه گذاری کسر میشود.

۲۵- معمولا پرداخت سود اوراق مشارکت توسط منتشرکننده تضمین میشود و این سود میتواند توسط سرمایه گذار در مقاطع زمانی و سررسیدهای سه ماهه، شش ماهه یا سالانه دریافت شود. این سود به عنوان درآمد واحد سرمایه گذار محسوب شده و در سررسید مشخص شده قابل ثبت می باشد.

۲۶- هدف صورتهای مالی، ارائه اطلاعاتی تلخیص و طبقه بندی شده درباره وضعیت مالی و انعطاف پذیری مالی واحد تجاری است که برای طیفی گسترده از استفاده کنندگان صورت های مالی در اتخاذ تصمیمات اقتصادی مفید واقع شود.

۲۷- بدهی عبارت از تعهد انتقال منافع اقتصادی توسط واحد تجاری ناشی از معاملات یا سایر رویداد های گذشته است. تعریف بدهی مستلزم وجود تعهدی مبنی بر انتقال منافع اقتصادی است. بیشتر بدهی ها ناشی از تعهدات قانونی است. تعهد قانونی شرط کافی برای وجود بدهی است چرا که ذینفع میتواند بر خروج منافع اقتصادی جهت تسویه تعهد اصرار ورزید.

۲۸- یکی از گزارشهای حسابداری که درآمدهای فروش و هزینه های یک دوره مالی را تلخیص میکند، صورتحساب سود و زیان نامیده میشود. از لحاظ فنی، صورتحساب سود و زیان در رده پایین تراز ترازنامه قرار میگیرد زیرا اقلامی را منعکس میکند که نتیجه عملیات شخصیت حسابداری در یک دوره مالی است و این صورت، مشروحا موجب تغییر یکی از اقلام مشخص ترازنامه یعنی سود انباشته میگردد.

۲۹- صورت سود و زیان چند مرحله ای، به این دلیل به این نام خوانده میشود که چندین مرحله در تعیین سود خالص را نشان میدهد. دو مرحله از این مراحل به فعالیتهای عملیاتی اصلی شرکت مربوط است. همچنین، یک صورت سود و زیان چند مرحله ای بین فعالیتهای عملیاتی و فعالیتهای غیرعملیاتی تمایز قائل میشود. سرانجام، این صورت مالی، اجزای میانی سود (زیان) را برجسته میکند و گروه های فرعی هزینه ها را نشان میدهد.

۳۰- ترازنامه با ارائه اطلاعاتی پیرامون داراییها و بدهی ها و حقوق صاحبان سرمایه، مبنایی را برای محاسبه بازده عملیات و ارزیابی ساختار سرمایه شرکت فراهم میکند. همچنین، استفاده کنندگان، برای تعیین ریسک شرکت و جریانهای نقد آتی، از اطلاعات ترازنامه استفاده میکنند. در این رابطه، تحلیلگران از ترازنامه برای تعیین نقدینگی شرکت، توانایی پرداخت بدهی و انعطاف پذیری مالی استفاده می کنند.

